Archeologienota: Het archeologisch vooronderzoek op de hoek van de Frans Vermeylenstraat en de Hendrik Consciencestraat te Leuven

Annelies De Raymaeker
Laurane Dupont

Tienen, 2017
Studiebureau Archeologie bvba

Archeologienota: Het archeologisch vooronderzoek op de hoek van de Frans Vermeylenstraat en de Hendrik Consciencestraat te Leuven

Annelies De Raymaeker
Laurane Dupont

Tienen, 2017
Studiebureau Archeologie bvba

Colofon

Archeologienota: Het archeologisch vooronderzoek op de hoek van de Frans Vermeylenstraat en de Hendrik Consciencestraat te Leuven

Initiatiefnemers:	G-Cube bvba
Projectleiding:	Annelies De Raymaeker
Erkend archeoloog:	Annelies De Raymaeker
Auteurs:	Annelies De Raymaeker & Maarten Smeets
Foto's en tekeningen:	Studiebureau Archeologie bvba (tenzij anders vermeld)

Op alle teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Studiebureau Archeologie bvba mag niets uit deze uitgave worden vermenigvuldigd, bewerkt en/of openbaar gemaakt, hetzij door middel van webpublicatie, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook.

Studiebureau Archeologie bvba
Bietenweg 20
3300 Tienen
www.studiebureau-archeologie.be
info@studiebureau-archeologie.be
tel: 0474/58.77.85
fax: 016/77.05.41

©2017, Studiebureau Archeologie

Inhoudstafel

Inhoudstafel p.1

Hoofdstuk 1 Bureauonderzoek p.3
1.1 Beschrijvend gedeelte p.3
1.1.1 Administratieve gegevens p.3
1.1.2 Archeologische voorkennis p.6
1.1.3 Onderzoeksopdracht p.6
1.1.4 Beschrijving geplande werken p.9
1.1.5 Werkwijze p.12
1.2 Assessmentrapport p.13
1.2.1 Landschappelijke ligging van het projectgebied p.13
1.2.2 Historische beschrijving van het projectgebied p.16
1.2.2.1 Historische context van Leuven p.16
1.2.2.1.1 De ijzertijd en Romeinse periode p.17
1.2.2.1.2 De vroege en volle middeleeuwen p.18
1.2.2.1.3 De late middeleeuwen en nieuwe tijd p.21
1.2.2.2. Het projectgebied en haar omgeving p.22
1.2.2.3. Cartografische gegevens p.23
1.2.3 Archeologisch kader van het projectgebied p.25
1.2.4 Datering en interpretatie van het onderzochte gebied p.31
1.2.5 Synthese p.32

Hoofdstuk 2 Programma van maatregelen p.33
2.1 Gemotiveerd advies p.33
2.2 Programma van maatregelen p.33

Bibliografie p.34

Bijlagen p.35

Hoofdstuk 1 Bureauonderzoek

1.1 Beschrijvend gedeelte

1.1.1 Administratieve gegevens

Projectcode: 2017F114

Aanleiding: De archeologienota werd opgemaakt voor een geplande stedenbouwkundige vergunningsaanvraag voor een projectgebied dat in een vastgestelde archeologische zone ligt. Het projectgebied heeft een oppervlakte van ca. 546 m^2.
Daarmee valt de vergunningsaanvraag binnen de aanvragen waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 100 m^2 of meer bedraagt en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen 300 m^2 of meer bedraagt en waarbij de betrokken percelen geheel of gedeeltelijk gelegen zijn in archeologische zones (Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014 en de Code van Goede Praktijk).

Erkend archeoloog: Annelies De Raymaeker, OE/ERK/Archeoloog/2016/00148
Studiebureau Archeologie bvba, OE/ERK/Archeoloog/2015/00002

Locatie: Leuven, Frans Vermeylenstraat (fig. 1.1, 1.2 en 1.3)
Bounding box: punt 1: x= 173403, y= 173484
punt 2: x= 173427, y= 173521
Leuven, Afd. 2, Sectie C, percelen 503R6 en 503S6.

Periode uitvoering: 9 juni 2017

Relevante termen: Leuven, Zandleemstreek, stadskern

Verstoorde zones: Bijna het volledige areaal van het terrein is bebouwd (fig. 1.4).

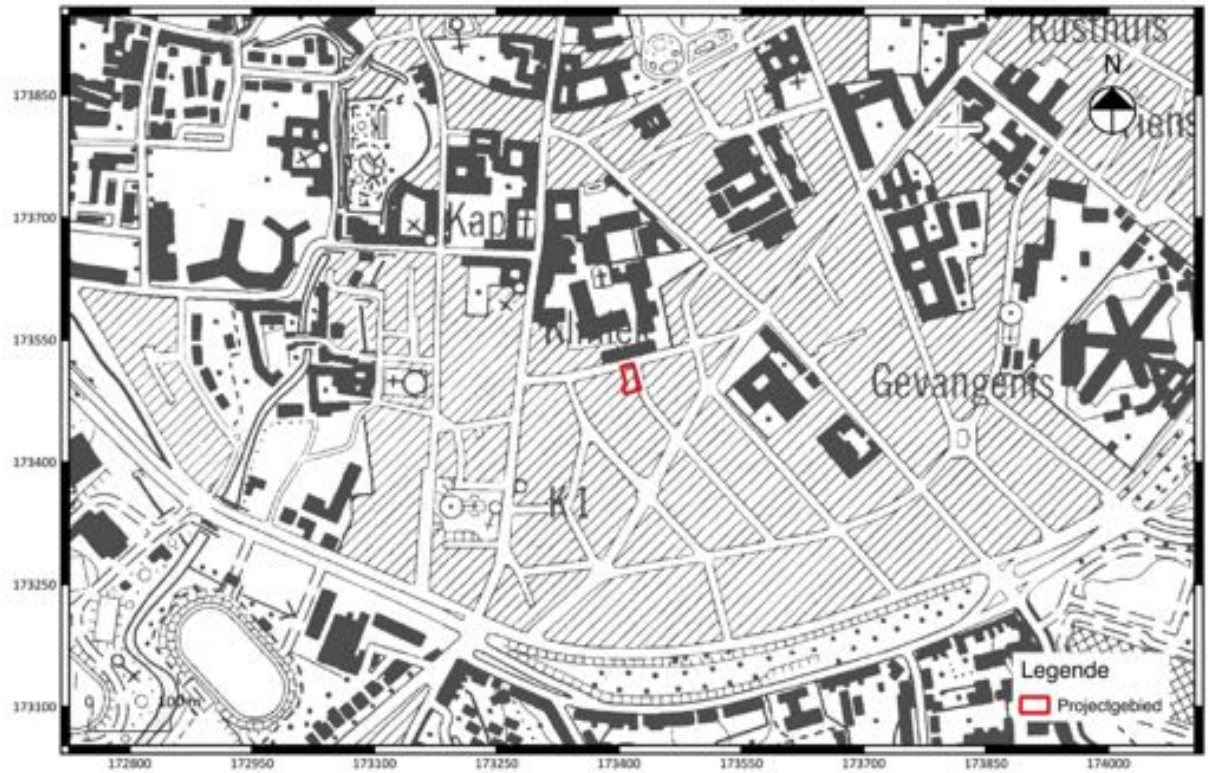

Fig. 1.1: Uittreksel van de topografische kaart met situering van het projectgebied (©Databank Ondergrond Vlaanderen).

Fig. 1.2: Situering van het projectgebied binnen de verschillende Vlaamse archeoregio's[1].

[1] https://onderzoeksbalans.onroerenderfgoed.be/onderzoeksbalans/archeologie

Fig. 1.3: Uittreksel van het kadasterplan met situering van het projectgebied (©CADGIS).

Fig. 1.4: Overzicht van de huidige bebouwing geprojecteerd op de luchtfoto van 2016 (©CADGIS).

1.1.2 Archeologische voorkennis

Geen.

1.1.3 Onderzoeksopdracht

Het archeologisch vooronderzoek beoogt vast te stellen of er een archeologische site aanwezig is op een terrein, wat de karakteristieken en de bewaringstoestand van deze site zijn, wat haar relatie is met het landschap, welke waarde ze heeft, en hoe ermee moet omgegaan worden in het kader van bodemingrepen.
De Code Goede Praktijk draagt een aantal mogelijke fasen aan, opgedeeld in prospectie zonder ingreep in de bodem (bureaustudie, landschappelijk bodemonderzoek, geofysisch onderzoek, veldkartering) en prospectie met ingreep in de bodem (verkennend archeologisch booronderzoek, waarderend archeologisch booronderzoek, proefsleuven en proefputten, proefputten in functie van steentijd artefactensites). Na voltooiing van elke fase in het vooronderzoek wordt afgewogen of verder vooronderzoek noodzakelijk is en wat de aard van dat vooronderzoek is. Na iedere fase in het vooronderzoek volgt verder vooronderzoek, zonder ingreep in de bodem of met ingreep in de bodem, indien op basis van de reeds uitgevoerde fase(s) van het vooronderzoek onvoldoende informatie gegenereerd is om:

- de hoogstwaarschijnlijke afwezigheid van een archeologische site afdoende te staven.
- een gemotiveerde uitspraak te doen over het al dan niet moeten nemen van maatregelen.
- een plan van aanpak voor een archeologische opgraving op te maken.
- een plan van aanpak voor een behoud in situ op te maken.

De keuze van de methode voor verder vooronderzoek wordt gebaseerd op de volgende vier criteria, aangezien het doel van een archeologisch vooronderzoek immers is om met een minimum aan destructie van het archeologisch erfgoed bovenstaande informatie te kunnen leveren:

- Is het mogelijk deze methode toe te passen op dit terrein?
- Is het nuttig deze methode toe te passen op dit terrein?
- Is het overdreven schadelijk voor het bodemarchief deze methode toe te passen op dit terrein?
- Is het noodzakelijk deze methode toe te passen op dit terrein (kosten-batenanalyse)?

Vraagstelling:

- Kan de hoogstwaarschijnlijke afwezigheid van een archeologische site afdoende gestaafd worden?
- Zijn er archeologisch relevante sites aanwezig?
- Wat is het wetenschappelijk potentieel van de aanwezige sites?
- Moeten er bijkomende maatregelen genomen worden omwille van eventuele aanwezige sites?
- Maak een plan van aanpak op voor een eventueel vervolgonderzoek.

- Kunnen maatregelen voorgesteld worden voor een eventueel behoud in situ van een aanwezige archeologische site? Hoe kunnen deze maatregelen afgedwongen en gecontroleerd worden?

Randvoorwaarden:
Geen

1.1.4 Beschrijving geplande werken[2]

Huidige situatie:

Momenteel beslaat het projectgebied een totale oppervlakte van 546 m^2 ingeplant met twee ingesloten rijwoningen, nl. pand nr's 42 en 44, met bijhorende achtertuin en garages (fig. 1.6). Het betreft redelijk recente, wellicht naoorlogse woningen. De opdrachtgever geeft aan dat de woningen onderkelderd zijn (fig. 1.6). Figuur 1.7 tracht aan de hand van de huidige conditie van het terrein de verschillende verstoringen op het terrein in te schatten, waarbij zones 'vermoedelijk onverstoord' (= het grasland), 'lage verstoringsgraad' (verharding), 'middelmatig verstoord' (= de huidige bebouwing) en 'hoge verstoringsgraad' (= de aanwezige kelders) zijn aangeduid.

Fig. 1.5: Terreininspectie: toestand van het terrein

[2] De plannen en informatie werden aangeleverd en vertrekt door de opdrachtgever.

Fig. 1.6: Situering van de kelders op het kadasterplan

Fig. 1.7: Verstoringskaart: inschatting van de verstoringen op het terrein.

Geplande werken:

De stedenbouwkundige vergunningsaanvraag betreft de afbraak van beide woningen en bijgebouwen op het projectgebied voor de nieuwbouw van 2 woningen, 10 appartementen en een ondergrondse parkeergarage (fig. 1.8 t.e.m. 1.11).

De geplande nieuwbouw zal over het hele projectgebied worden aangelegd en bestaat uit drie bouwlagen en een ondergrondse parkeergarage van 2 verdiepingen. Voor het aanleggen van de kelder dient het volledige terrein te worden afgegraven tot een diepte van 6,57 m t.o.v. het huidige maaiveld. Hierbij kan geconcludeerd worden dat het volledige areaal van het projectgebied bedreigd wordt door diepe graafwerkzaamheden.

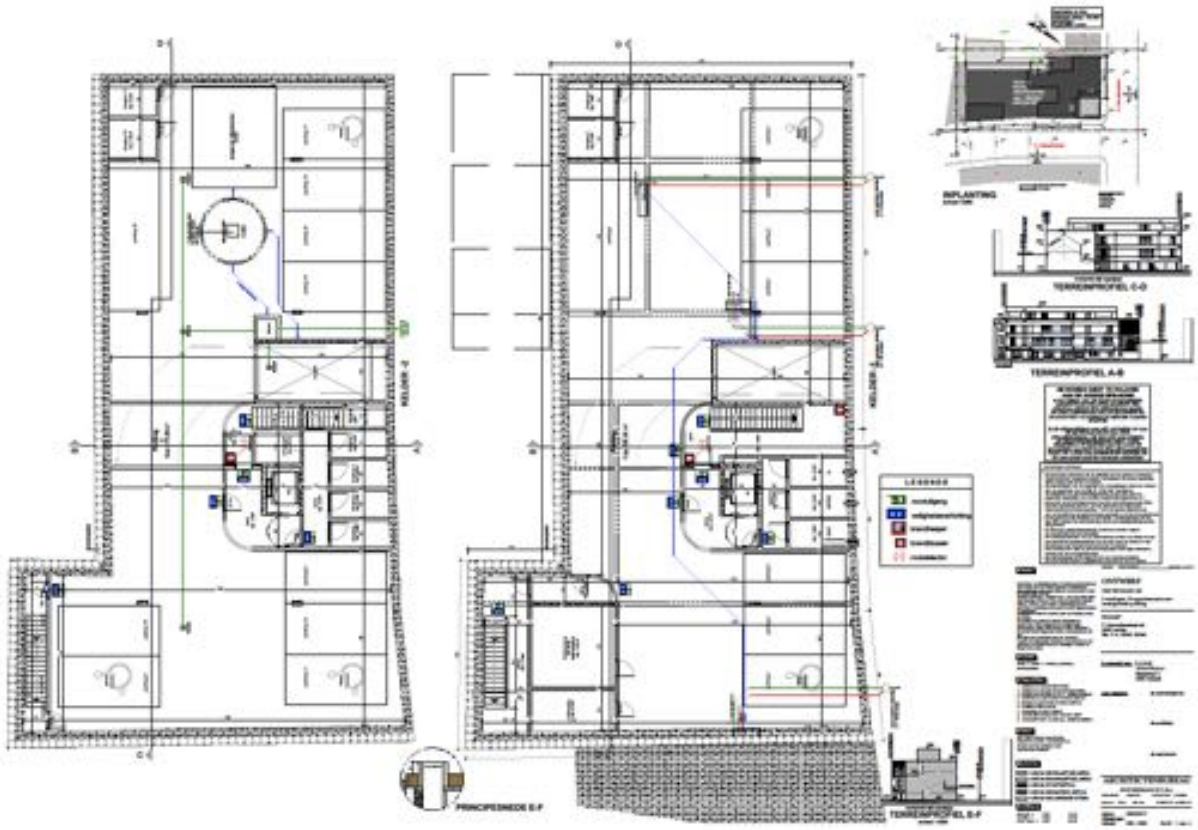

Fig. 1.8: Niveau -2 en -1

Fig. 1.9: Niveau 0 en +1

Fig. 1.10: Niveau +2 en +3

Fig. 1.11: Terreinsnedes

1.1.5 Werkwijze

Voor het bureauonderzoek zijn de aardkundige gegevens online onderzocht via www.dov.vlaanderen.be. Op basis van de onderzochte kaarten werd gepoogd een duidelijk beeld te verkrijgen van de landschappelijke en bodemkundige ligging van het projectgebied (conform de Code van Goede Praktijk art. 12.5.2.1 en art. 12.5.2.2). Hiervoor werd gebruik gemaakt van volgende kaarten:

- Bodemkaart
- Tertiair Geologische kaart
- Quartair Geologische Kaart
- Digitaal Hoogtemodel (DHM II)

De geomorfologische kaart kon niet worden geraadpleegd omdat deze enkel beschikbaar is voor de provincie West-Vlaanderen.

Van het tot nog toe uitgevoerde historisch en heemkundig onderzoek is een stand van zaken opgemaakt met betrekking tot het onderzoeksgebied op basis van de beschikbare publicaties. Het historisch kaartmateriaal en luchtfoto's is gegeorefereerd geraadpleegd via het geoportaal van het agentschap Onroerend Erfgoed en bijkomend kaartmateriaal werd opgezocht via www.cartesius.be . Het gebruikte kaartmateriaal werd geselecteerd op basis van de nauwkeurigheid en de aanwezige geschiedkundige gegevens (conform de Code van Goede Praktijk art. 12.5.1.2). Volgende kaartmateriaal en luchtfoto's werden geraadpleegd:

- Van Deventer 1560
- Ferraris, omstreeks 1771-1778
- Vandermaelen 1846-1854
- Topografische kaart 1891
- Topografische kaart 1996
- Luchtfoto's (1971, 2000, 2016)

Het belangrijkste beschikbare historische kaartmateriaal werd geraadpleegd om de geschiedenis van het grondgebruik gedurende de laatste eeuwen zo goed mogelijk na te gaan. Deze informatie kan een impact hebben op de kwaliteit van het eventueel aanwezige bodemarchief en de bewaring ervan. Bijkomend archiefonderzoek is niet uitgevoerd omdat uit de analyse van het historisch kaartmateriaal geen grondgebruik naar voor komt dat dit noodzakelijk maakt. Het kaartmateriaal wijst op een zeer lage bewoningsdensiteit in het verleden. Een grondige studie van de beschikbare archivalische bronnen kan wel bijkomende informatie aandragen voor de middeleeuwse geschiedenis van het onderzoeksgebied, maar een dergelijk onderzoek is van een dusdanige omvang dat dit niet past binnen een archeologienota.

1.2 Assessmentrapport

1.2.1 Landschappelijke ligging van het projectgebied

Het projectgebied situeert zich binnen de stadskern van Leuven en maakt deel uit van de archeo-regio van de zandleemstreek (fig. 1.2). Het terrein is gelegen aan de binnenkant van een woonblok waarvan de Frans Vermeylenstraat (ten oosten), de Constantin Meunierstraat (ten zuiden), de Em. Van Areberghstraat (ten westen) en de Hendrik Consciencestraat (ten noorden) de bergrenzing vormen. Het onderzoeksgebied ligt op een hoogte van ca. 35-26 m TAW en situeert zich op een interfluvatiele landrug aan de splitsing van de Dijlevallei en de vallei van de Molenbeek (fig. 1.12). Deze rivieren maken deel uit van het Scheldebekken. Een detailweergave van het digitaal hoogtemodel (fig. 1.13) toont een graduele stijging van het westen naar het oosten van het projectgebied.

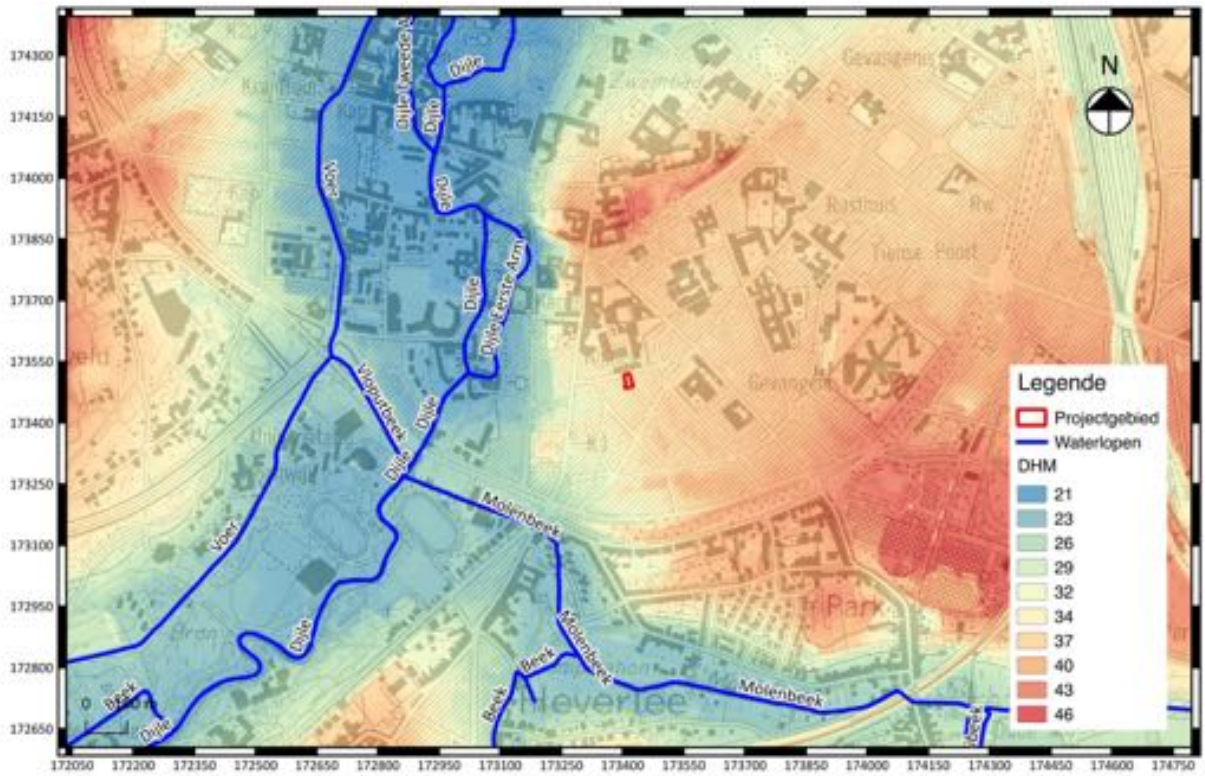

Fig. 1.12: Uittreksel uit het digitaal hoogtemodel met aanduiding van het projectgebied.

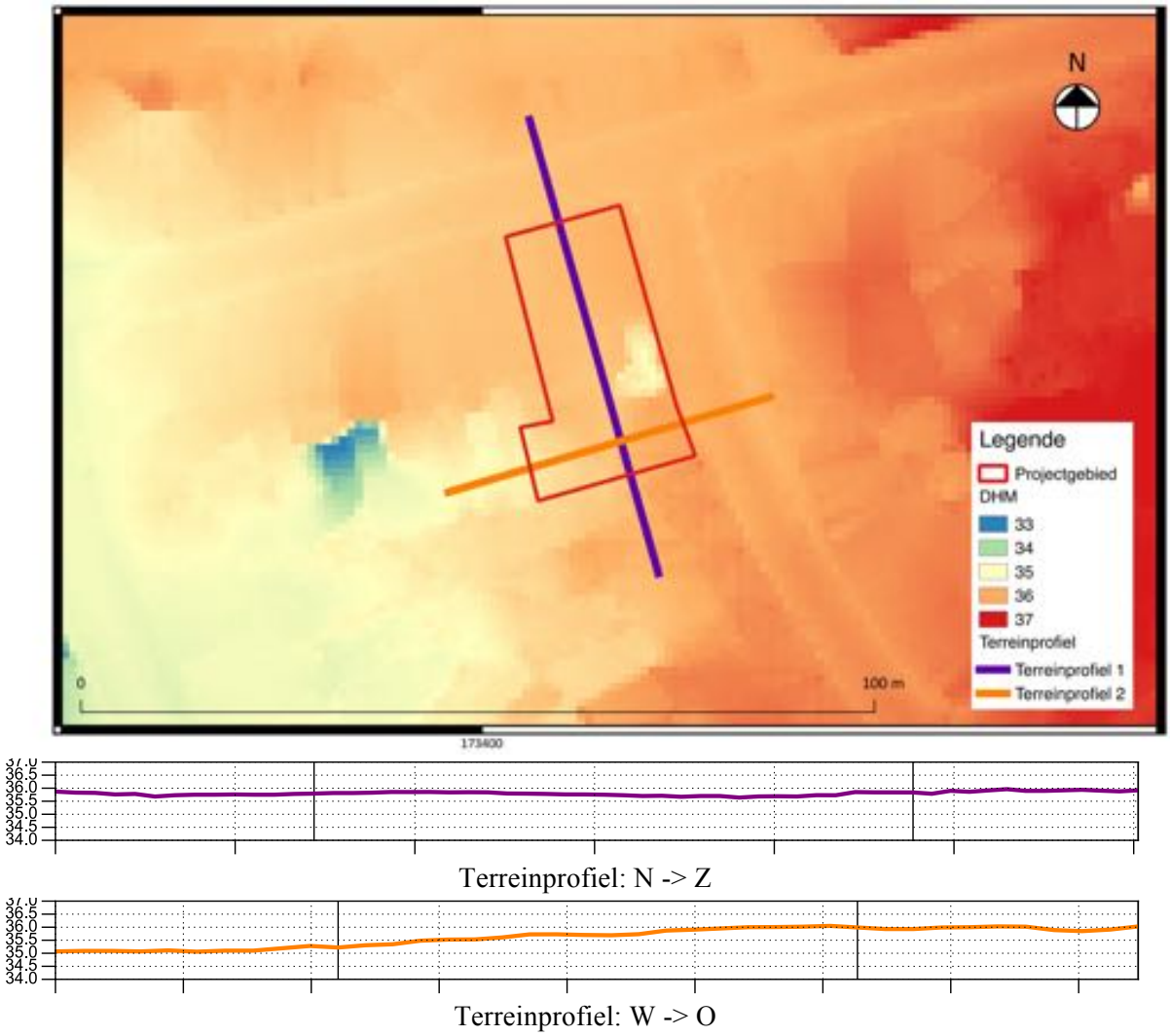

Fig. 1.13: Detail uit het digitaal hoogtemodel met aanduiding van het projectgebied en terreinprofielen.

Volgens de gegevens van de bodemkaart ligt het onderzoeksgebied in een bebouwde zone (OB) waardoor de bodem niet gekarteerd is (fig. 1.14). Ten westen komt een zone met sterk vergraven gronden (OT) voor.

Volgens de tertiairgeologische kaart bevindt zich onder het projectgebied de Formatie van Brussel (Br) (Midden Eoceen 49-41,2 miljoen). Het betreft bleekgrijs fijn zand, kalkhoudend, soms fossielhoudend met kiezel- en kalkzandsteenbanken (fig. 1.15). Deze formatie bevindt zich volgens de Quartair diktekaart op respectievelijk 4 a 6 m diepte.

De quartairgeologische kaart (fig. 1.16) geeft aan dat het onderzoeksgebied zich volledig binnen zone 1 bevindt. Deze omvat hellingsafzettingen van het Quartair, die mogelijk zijn afgedekt met eolische afzettingen, zand tot silt, uit het Weichseliaan, mogelijk vroeg-Holoceen.

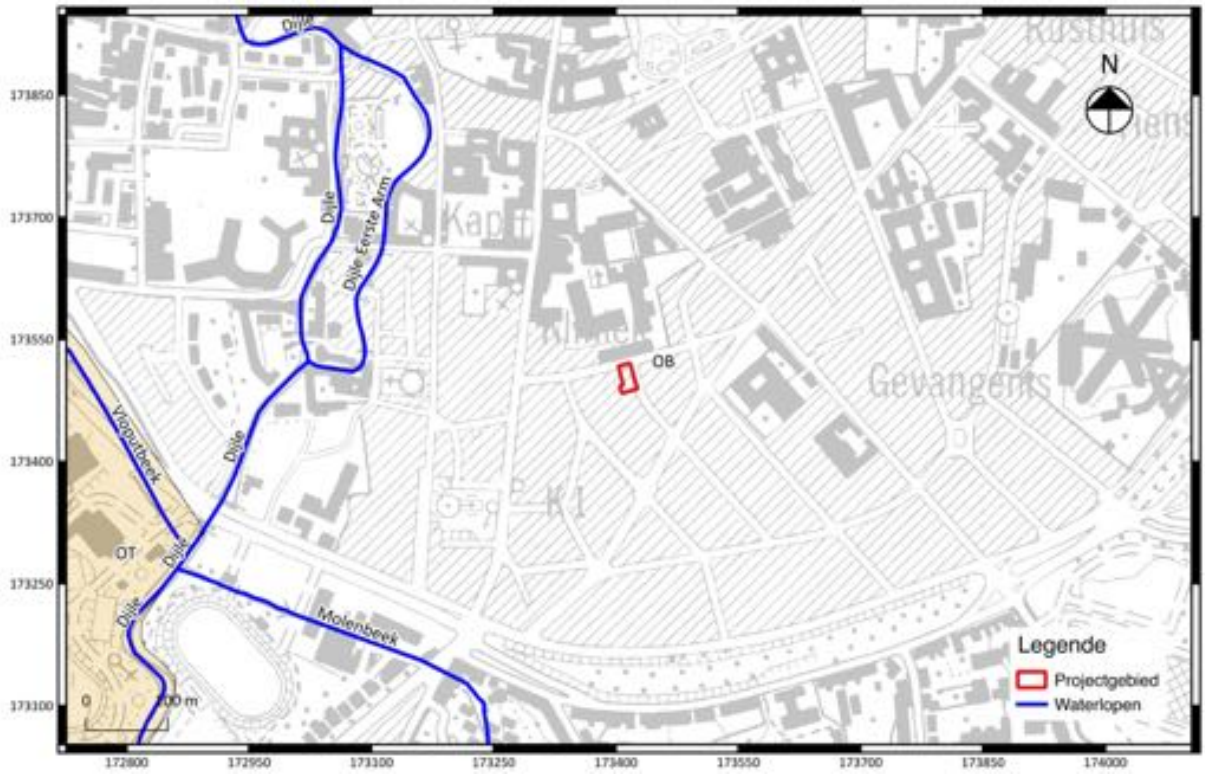

Fig. 1.14: Detail uit de bodemkaart met aanduiding van het projectgebied.

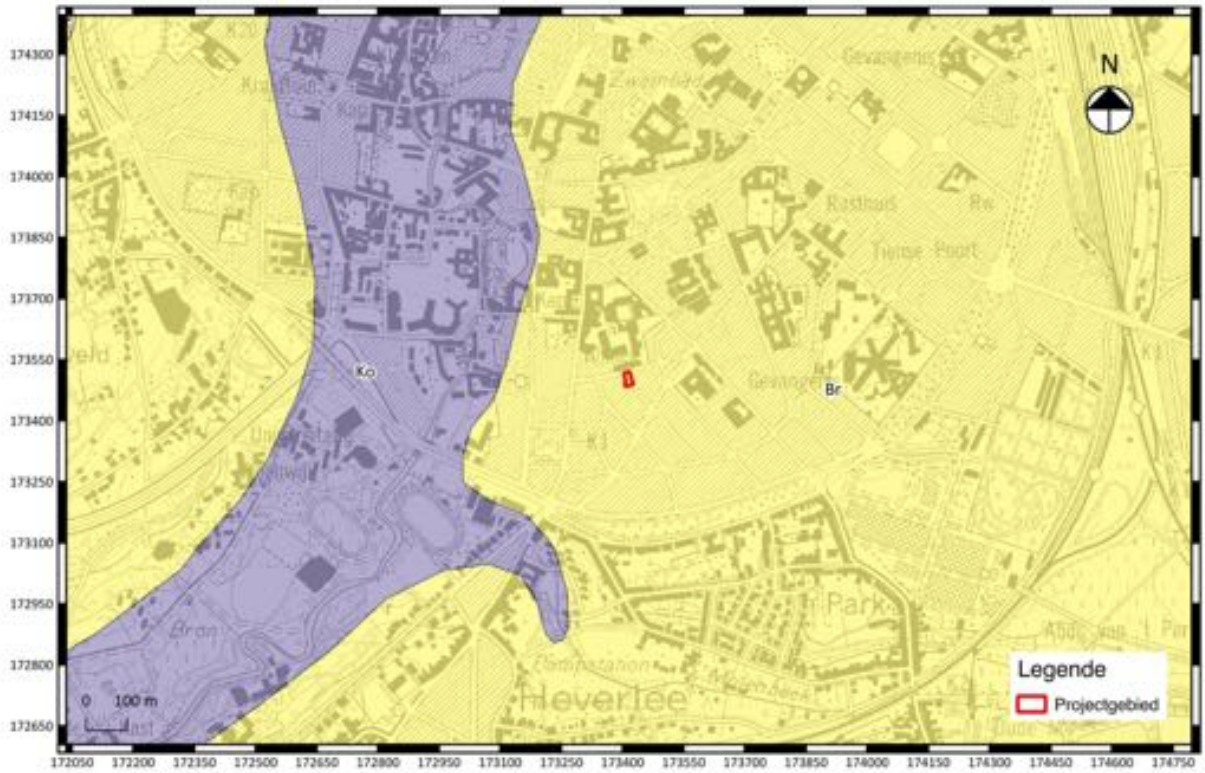

Fig. 1.15: Detail uit de tertiairgeologische kaart met aanduiding van het projectgebied.

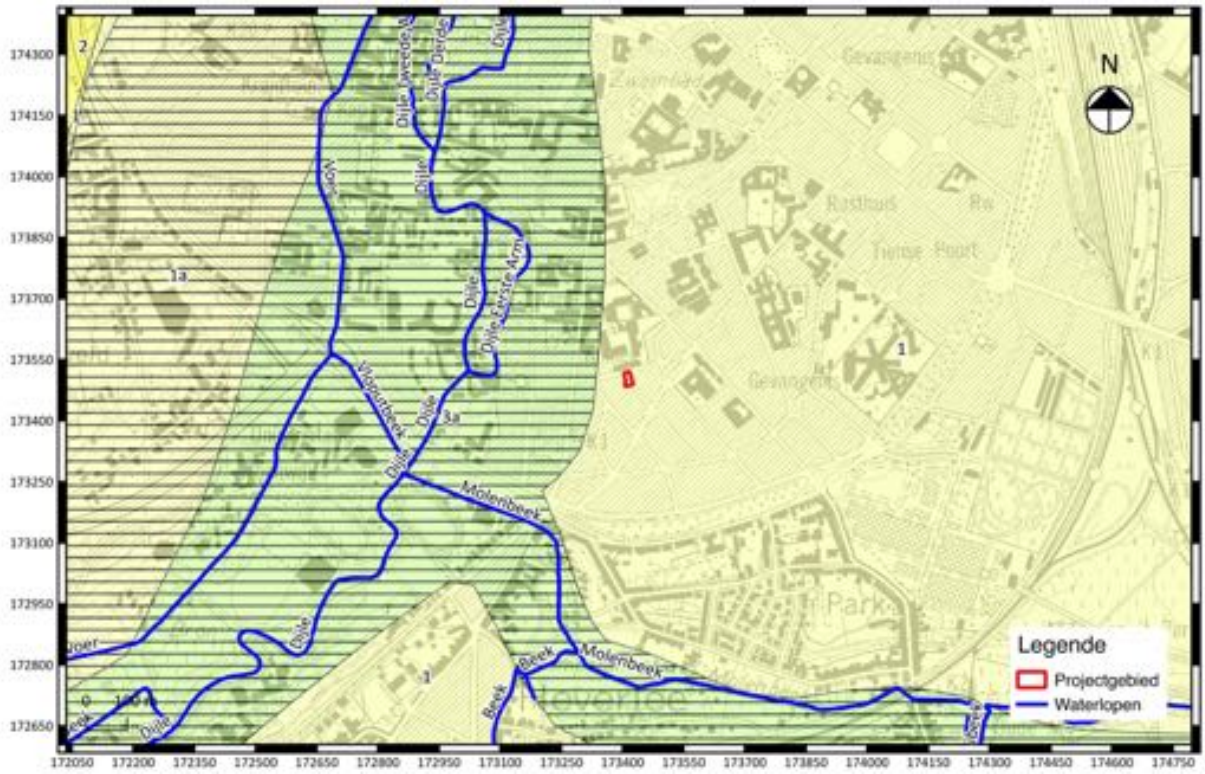

Fig. 1.16: Detail uit de quartair geologische kaart met aanduiding van het projectgebied en legende.

1.2.2 Historische beschrijving van het projectgebied

1.2.2.1 Historische context van Leuven

Het grondgebied van Leuven ligt op het raakpunt van drie geografische gebieden: de vlakte van Laag-België in het noorden, de heuvels van het Hageland in het oosten en het Brabantse leemplateau in het zuiden en het zuidwesten. De Dijle en haar bijrivieren snijden zich diep in het Brabantse plateau in, om vervolgens bij het verlaten van het plateau door de stad te stromen waar zich in de alluviale vlakte een aantal zijarmen en eilanden gevormd hebben. De stad zelf ontwikkelde zich zowel in de alluviale vlakte als op de hoger gelegen vervlakkingen van het plateau. Dit uit zich in steile hellingen tussen de beide stadsgedeelten[3].
De Dijlevallei vormde een natuurlijke doorgang tussen de heuvels en het plateau en was vanaf Leuven bevaarbaar.

Namen van waterlopen en nederzettingsnamen gaan vaak heel ver terug in de tijd. Volgens Gysseling zou de naam Dijle, oudste vermelding als *Thila* in 1008 teruggaan tot het tweede of eerste

[3] Van Uytven 1980: 15-18.

millennium voor onze tijdrekening. De oorspronkelijke naam zou opklimmen naar het Indo-europese *Tīrā*, wat "de moerassige" zou betekenen[4].
De naam van de stad Leuven klimt op tot *Lubaniom*, afgeleid van de persoonsnaam Lubanios ("de geliefde"). In een 11de-eeuwse kopie van de *Annales Vedastini* uit 884 is sprake van *Luvanium*[5].

1.2.2.1.1 De ijzertijd en Romeinse periode

Van de vroegste geschiedenis van het Leuvense is bijzonder weinig gekend. Tijdens de ijzertijd (650 v.C.-25 n.C.) kende de streek een verspreide bewoning van een eenvoudige landbouwbevolking die zich voornamelijk op de hoogtes langs de Dijlevallei vestigde. Een dergelijke nederzetting is de Kesselberg te Kessel-Lo, een westelijke uitloper van een Hagelandse heuvelrug aan de rand van de Dijlevallei, waar in 1959 opgravingen plaatsvonden van de omheiningswal en -gracht van de aristocratische hoogtenederzetting[6]. Recent werd op deze site ook een studieopdracht uitgevoerd in functie van een archeologische bescherming.
Toch blijft het beeld uit deze periode voor het Leuvense zeer vaag en zijn de vondsten beperkt. Er zijn weliswaar een aantal grafheuvels gekend in het Meerdaalbos, maar nederzettingssporen kwamen tot nu toe amper aan het licht.

In de Romeinse periode bleef de Dijle de grens tussen de Civitas Nerviorum en de Civitas Tungrorum. In deze periode ligt het grondgebied van de latere stad Leuven buiten de grote verbindingswegen van Noord-Gallië die een verbinding beogen van het Rijnland en de Noordzee. De ruggengraat van het wegennet vormt de weg Keulen-Boulogne, die over Tongeren, Bavai en Doornik loopt. Een tweede weg liep via Tongeren, Tienen, Duisburg, Kester en Kortrijk, met een aftakking die vanuit Tienen westwaarts over Leuven en Elewijt loopt. Deze weg zou terug te vinden zijn als 'Roomse Baan' te Lovenjoel, als 'Heirbaan' te Bierbeek en als 'Oude Tiense baan' en 'Steenstraat' te Leuven zelf[7].
Bij de kruising van deze plaatselijke Romeinse weg Elewijt-Tienen met de Dijle zou een baanpost (*mansio*) ontstaan zijn die een attractiepool vormde voor de plaatselijke bevolking om zich te vestigen voor ambachtelijke en commerciële activiteiten[8].
Bij opgravingen in de Brusselsestraat in de vroege jaren '80 van de 20ste eeuw, met name in het Augustinessenklooster en bij het Sint-Pietersziekenhuis, zijn de tot nu toe oudste bewoningssporen van Leuven ontdekt. Ze zijn ongeveer tussen 70 en 250 n.C. te dateren. Deze vondsten, onder meer bouwmateriaal, een betonvloer en fragmentair aardewerk, kunnen volgens Provoost wijzen op een nederzetting die minstens gedeeltelijk in steen was opgetrokken. IJzerslakken en lokaal aardewerk getuigen van ambachtelijke activiteit[9].
In de vruchtbare leemstreek rond Leuven bevinden zich sporen van agrarische activiteit, zoals onder meer de villa op het Stenen Kruis te Bierbeek en hebben de Romeinen actief in het landschap

[4] Van Uytven 1980: 9-10.
[5] Van Uytven 1980: 10.
[6] Van Uytven 1980: 33-37. Vandekerchove 1996: 37-38.
[7] Van Uytven 1980: 39.
[8] Vandekerchove 1996: 51.
[9] Provoost 1982: 44. Vandekerckove 1996: 105.

ingegrepen door de aanleg van de *centuriatio*, een oude vorm van percelering. Zowel ten zuidoosten als ten zuidwesten van Leuven zijn hiervan veel sporen bewaard gebleven[10].

1.2.2.1.2 De vroege en volle middeleeuwen[11]

De periode tussen de laat-Romeinse tijd en het einde van de 9de eeuw is eveneens zeer slecht gekend. In de literatuur wordt soms gewag gemaakt van het bestaan van een Merovingische vicus die in de 8ste eeuw door Sint-Hubertus van Luik bezocht zou worden[12]. Mogelijk gaat de stichting van de Sint-Pieterskerk tot deze periode terug.

Omstreeks 800 werden de Frankische gebieden door Karel de Grote uitgebreid en geconsolideerd maar na de dood van Karels zoon Lodewijk de Vrome in 840 werd het rijk onder diens drie zonen verdeeld. Midden-Francië, ook wel Lotharingen, naar Lotharius (de zoon van Lodewijk), omvatte hoofdzakelijk de Nederlanden, het oosten van Frankrijk en grote delen van Noord-Italië. In 855 werd dit gebied nogmaals in drie delen opgedeeld. Eén van deze delen, het koninkrijk Lotharingen, omvatte ongeveer de huidige Benelux, het Nederrijngebied en de Elzas-Lotharingen.
Geleidelijk aan verloor het gebied een deel van zijn zelfstandigheid. Reinier Langhals (910-915) erkende beurtelings het gezag van de Duitse en de Franse koning en wendde zich uiteindelijk tot de Duitse koning. Hierdoor werd Lotharingen een deel van het Duitse Rijk. Lotharingen kreeg in 923 de status van hertogdom en in 977 werd het opgesplitst in twee nieuwe hertogdommen, Opper- en Neder-Lotharingen (fig. 1.17).

Omstreeks 870 is Leuven de hoofdplaats van een gelijknamig graafschap dat zich hoofdzakelijk uitstrekte tussen de Dijle en de Demer. In 884 zouden de Noormannen een Karolingische burcht (ten hove) innemen en er hun winterkamp vestigen[13]. In 891 worden de Denen door de Duitse koning Arnulf van Karinthië definitief verslagen. Naar aanleiding van deze veldslag wordt Leuven voor het eerst in geschreven bronnen vermeld. Rond 900 vermeldt abt Regino von Prüm '*Lovon'* in zijn '*Chronicon'*. De annalen van de abdij van Fulda beschrijven zowel het Noormannenkamp te Leuven als de veldslag van 891. Uit deze annalen kan worden opgemaakt dat het leger van Arnulf de Dijle overstak, waaruit kan worden afgeleid dat het Noormannenkamp zich op de linkeroever van de rivier bevond.
Algemeen wordt aangenomen dat de burcht één van de eerste woonkernen -'Ten Hove'- vormde waarrond de stad zal groeien. De andere kern zou zich op de rechteroever bevinden, op het kruispunt van land- en waterwegen, in het huidige stadscentrum.

[10] Vandekerchove 1996: 42.
[11] Voornamelijk Van Uytven 1980 en Vandekerchove 1996.
[12] Lemaire 1971: 216.
[13] Vandekerchove 1996: 69

Fig. 1.17: De opsplitsing in de hertogdommen Opper- en Neder-Lotharingen.

De eerste gekende graaf van Leuven (zie tabel 2.1) is Lambert I met de Baard (1003-1015), achterkleinzoon van Reinier. Door een geslaagde huwelijkspolitiek wist Lambert I ook het graafschap Brussel (tussen de Dijle en de Zenne) in de Brabantgouw te verwerven. In 1085-1086 werd daar door de Duitse keizer Hendrik IV voor Hendrik III van Leuven in leen een tweede graafschap (tussen de Zenne en de Dender) in de Brabantgouw aan toegevoegd onder de vorm van een landgraafschap. Dit landgraafschap werd in 1183 tot hertogdom verheven.

In 1106 werd het hertogdom Neder-Lotharingen door de Duitse keizer aan Godfried I van Leuven in leen gegeven. Als ambtsleen zat hierin ook het markgraafschap Antwerpen vervat. Nadat in 1190 het hertogschap van Neder-Lotharingen al haar gezag werd ontnomen door de Duitse keizer, mochten de graven van Leuven in ruil voor dit verlies het hertogelijk gezag binnen hun territorium uitoefenen. Zo ontstond het hertogdom Brabant.

Sinds de 11de eeuw ontwikkelde Leuven zich tot een plaats van betekenis. Deze groei hangt samen met de gunstige ligging aan het kruispunt van de handelsroute Boulogne-Brugge-Keulen en de van

hieruit bevaarbare Dijle enerzijds en met de opgang en de expansiepolitiek van de Leuvense graven anderzijds.

Lambrecht I met de Baard (ca. 950/977-1015), de eerste erfelijke graaf van Leuven, maakt Leuven immers tot het centrum van zijn feodaal bezit en zijn verblijfplaats. Onder zijn bewind werd een nieuwe burcht gebouwd op 's Hertogeneiland, gelegen tussen de twee Dijlearmen. Tevens werd de romaanse Sint-Pieterskerk opgericht.

Godfried I had een duidelijke politiek die erop gericht was te komen tot een beter bestuurbaar kerngebied met een gelijkmatige(re) bevolking en een evenwichtige bedrijvigheid. Leuven speelde in dit alles een centrale rol als hoofdstad van het graafschap. Godfried I besteedde uitgebreid aandacht aan Midden-Brabant om zo de bestaande handels- en bevolkingsconcentraties in het westen en het oosten met elkaar te verbinden. Een middel om de bedrijvigheid te verhogen in deze gebieden was de stichting van nieuwe of de begunstiging van bestaande kloosters[14].

Graven van Leuven en Brussel	
1003-1015	Lambert I met de Baard
1015-1038	Hendrik I
1038-1041	Otto
1041-1054	Lambert II
1054-1079	Hendrik II
1079-1095	Hendrik III
Landgraven van Leuven	
1085-1095	Hendrik III
1095-1139	Godfried I
1139-1142	Godfried II
1142-1190	Godfried III
Hertogen van Brabant	
1183/84-1235	Hendrik I van Brabant
1235-1248	Hendrik II van Brabant
1248-1261	Hendrik III van Brabant
1261-1267	Hendrik IV van Brabant
1267-1294	Jan I van Brabant
1294-1312	Jan II van Brabant
1312-1355	Jan III van Brabant
1355-1406	Johanna van Brabant

Tabel 2.1: Overzicht van de genealogie van de graven van Leuven en hertogen van Brabant tot het begin van de 15de eeuw.

[14] Van Uytven 1980: 55-57.

In 1150 zou Leuven het marktprivilege toegekend krijgen en enige tijd later wordt de eerste stenen stadswal rond Leuven opgetrokken. In het centrum, in de buurt van de huidige Oude Markt, ontwikkelde zich een handelswijk, met speciale verkoophuizen of hallen. De voornaamste handelaars en werklieden en de hertogelijke leenmannen verenigden er zich onder de bescherming van de Sint-Pieterskerk. Zij werden de Sint-Pietersmannen genoemd en door een jaarlijkse cijns te betalen werden zij vrije burgers.
De Leuvense handel zou gaandeweg het lokale niveau overstijgen en werd ingeschakeld in de grote handelsstromen die sinds de 11de eeuw West-Europa doorkruisten. De wolproductie neemt een hoge vlucht in de tweede helft van de 13deeeuw. Leuvense kooplui kochten de grondstof in Engeland en voerden de afgewerkte producten uit naar Engeland, Frankrijk, het Heilig Roomse rijk en het Duitse hinterland[15]. De bloei zou tot ongeveer het midden van de 14 de eeuw duren.

1.2.2.1.3 De late middeleeuwen en nieuwe tijd[16]

De burcht op 's Hertogeneiland wordt in de 13de eeuw door de hertogen van Brabant (Hendrik I) een tweede maal verplaatst, ditmaal naar de Keizersberg.
Een tweede ringmuur (1356) omsluit een veel groter gebied, dat nooit volledig volgebouwd geraakt en dat wordt ingenomen door industriële vestigingen en door landbouwuitbatingen, waaronder de wijncultuur. Op het einde van de 14de eeuw bereikt de Brabantse hoofdstad haar definitieve ontwikkeling.
Met de troonsbestijging van hertog Jan I (1268-1294) is de rol van Leuven als hertogelijke residentie uitgespeeld ten voordele van Brussel. Door de stichting van de universiteit in1425 wint de stad opnieuw aan prestige. Theoretisch bezit Leuven nog een zekere voorrang in Brabant, aangezien de officiële installatie van de Brabantse hertog nog steeds hier plaatsvindt.

De zone van de huidige Grote Markt zou in de loop van de 15de eeuw aangelegd worden. Naast het vervangen van de romaanse Sint-Pieterskerk door een gotische, werden ook het stadhuis en het Tafelrond in gotische stijl opgetrokken.
Het laatste kwart van de vijftiende eeuw zou voor Leuven nefast zijn. De politieke macht van Leuven krijgt de doodsteek in 1489, met de overwinning van de Bourgondische Hertog Maximiliaan van Oostenrijk op de opstandige Vlaamse en Zuid-Brabantse steden. Vanaf nu wordt de leiding gedragen door Brussel en Antwerpen en vooral door de hoge adel.

Met de blijde inkomst van Filips de Schone te Leuven begint voor de stad een periode van herstel. Zij zal haar vroegere grootheid echter nooit evenaren.
Ook de 16de eeuw was een periode van economisch verval. De 17de eeuw is een periode van stagnatie. De 18de eeuw wordt niet enkel gekenmerkt door de bouw van universitaire gebouwen, abdijen en kloosters, maar ook door de vernieuwing van de economische infrastructuur met de aanleg van een steenwegennet en het kanaal Leuven-Dijle (de Leuvense Vaart).

[15] Van Buyten e.a. 1975: 19.
[16] Voornamelijk Van Uytven 1980, Van Uytven 1998 en Vandekerchove 1996.

Het uitzicht van de stad zou vooral beginnen te veranderen in de tweede helft van de 19de eeuw. De eerste spoorverbindingen zagen het licht. Het stadsbestuur zou tussenkomen in de urbanistische ontwikkeling van de stad en een eigen architect aanstellen, François-Henri Laenen (1801-1849).
In 1914 bij het begin van de Eerste Wereldoorlog werd Leuven zwaar beschadigd door brandstichting door de Duitse troepen. Een groot deel van het stadscentrum, met o.m. de Oude Markt, de Sint-Pieterskerk en de Stationsstraat (de huidige Bondgenotenlaan) werden verwoest.
De bombardementen van de Geallieerden tijdens de Tweede Wereldoorlog in 1944, richtten andermaal veel schade aan.

1.2.2.2 Het projectgebied en haar omgeving

Een archeologische potentiekaart van Leuven (fig. 1.18) toont aan dat de zone van het projectgebied buiten de effectieve stadskern, de belangrijke toegangswegen en de zones die in de 13de en de 17de eeuw werden bewoond valt.

Het projectgebied ligt aan de binnenkant van een woonblok waarvan de Frans Vermeylenstraat, de Constantin Meunierstraat, de Em. Van Arenberghstraat en de Hendrik Consciencestraat de bergrenzing vormen. Deze zone bevindt zich in het stadsdeel dat ook wel het *Nieuw Kwartier* genoemd[17] wordt. De omtrek van de tweede stadswal rond Leuven werd zo ruim genomen dat bepaalde delen binnen de stadsmuur nog eeuwenlang onontwikkeld bleven en werden gebruikt als land- en tuinbouwgronden. Deze wijk werd pas in de na-oorlogse decennia in ontwikkeling gebracht met als doel de stationsbuurt met de stad te laten aansluiten. Er werd planmatig te werk gegaan waardoor de straten in dambordpatroon werden aangelegd. De Constantin Meunierstraat fungeerde als de hoofdas van het Nieuw Kwartier[18]. De Hendrik Consciencestraat[19] vormt, als oudste straat, de aanzet van het Nieuw Kwartier. Deze straat, eerst gekend als de Nuwestrate, werd tegen het einde van de 14de eeuw getrokken als verbinding tussen de Naamsestraat en de Quaden Poel, een plas in de Parkstraat. In de 16de eeuw komt de benaming Horestraetken of Horenjenstraetjen voor en figureert de straat op het plan van Leuven van Braun en Hogenberg (1576). In de 18de eeuw komt frequent de benaming Poelstraet voor als verwijzing naar de hoger genoemde Quaden of Kwaden Poel. Wanneer deze in 1838 gedempt wordt, keert de naam Horenstraat of Hoorentjesstraet terug. Deze straat was echter nooit volledig bewoond. In het begin van de 19de eeuw was er enkel bebouwing in het begin van de Hoornstraat tegen de Naamsestraat. Op privé-initiatief werd er een arbeidersbuurt gebouwd met een gangenstructuur. In 1823 is het bestaan van drie gangen in de Horenstraat bekend die werden opgeheven bij saneringswerken rond de eeuwwisseling.

[17] http://www.erfgoedcelleuven.be/nl/het-nieuw-kwartier
[18] https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/109495;
[19] https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/109509

Fig. 1.18: Archeologische kaart van Leuven met aanduiding van de prioriteiten voor eventueel onderzoek (donkerrood: stadskern tot de 13de eeuw, geel: uitbreiding tot de 17de eeuw; groen: overige gebied)[20].

1.2.2.3. Cartografische gegevens

Verscheidende historische kaarten brengen de urbane ontwikkeling en lokale bewoningsgeschiedenis van Leuven in beeld[21]. Op de kaart van Jacob van Deventer (ca. 1560) (fig. 1.19) toont het projectgebied gelegen aan de reeds aanwezige Hendrik Consciencelaan, omzoomd door enkele woningen. Deze zone, gelegen ten oosten van de Naamsestraat, kent een zeer lage densiteit aan bebouwing. De kaart van Ferraris uit 1777 (fig. 1.20) toont dat het projectgebied gelegen is binnen een landbouwzone waar geen bebouwing te bespeuren valt. De 19de-eeuwse kaart van

[20] V. Vandekeckhove (ed.): Van Bodemarchief tot Museumcollectie. De archeologische afdeling van het Stedelijke Museum Vander Kelen-Mertens, Leuven, p. 104.

Vandermaelen (fig. 1.21) toont hoe dit stadsdeel in ontwikkeling is gebracht. De straten werden bij de ontwikkeling van het Nieuw Kwartier aangelegd in een dambordstructuur. Enige vorm van bebouwing blijft zowel binnen het projectgebied als in de dichte omgeving zoek. De eerste gebouwen op het projectgebied zijn pas te zien op een topografische kaart uit 1865 (fig. 22). Het betreft rijwoningen gelegen aan de Hendrik Consciencestraat. Een reeks topografische kaarten uit de 20ste eeuw (1950; fig. 1.23 en 1996; fig. 1.24) tonen de verdere ontwikkeling van dit stadsdeel. Een kaart uit 1950 weergeeft de inplanting van de Constantin Meunierstraat in zijn huidige vorm. Het oude stratenpatroon werd in deze periode gewijzigd naar het huidige stratenplan waardoor het projectgebied in een woonblok komt te liggen. De beschikbare en geraadpleegde luchtfoto's (uit 1971, 2000 en 2016; fig. 1.25 t.e.m. 1.27) geven een onveranderde situatie weer.

Uit de compilatie van het historisch kaartenmateriaal blijkt dat het projectgebied in een zone ligt dat voor de 19de eeuw een lage densiteit aan bebouwing kent. Vanaf de 19de eeuw wordt het oostelijke stadsdeel systematisch bebouwd.

Fig. 1.19: Uittreksel uit de kaart van Jacob van Deventer (Ca. 1560) met situering van het projectgebied.

Fig. 1.20: Uittreksel uit de Ferrariskaart (1777) met aanduiding van het projectgebied.

Fig. 1.21: Uittreksel en detail uit de kaart van Vandermaelen (1846-1854) met aanduiding van het projectgebied.

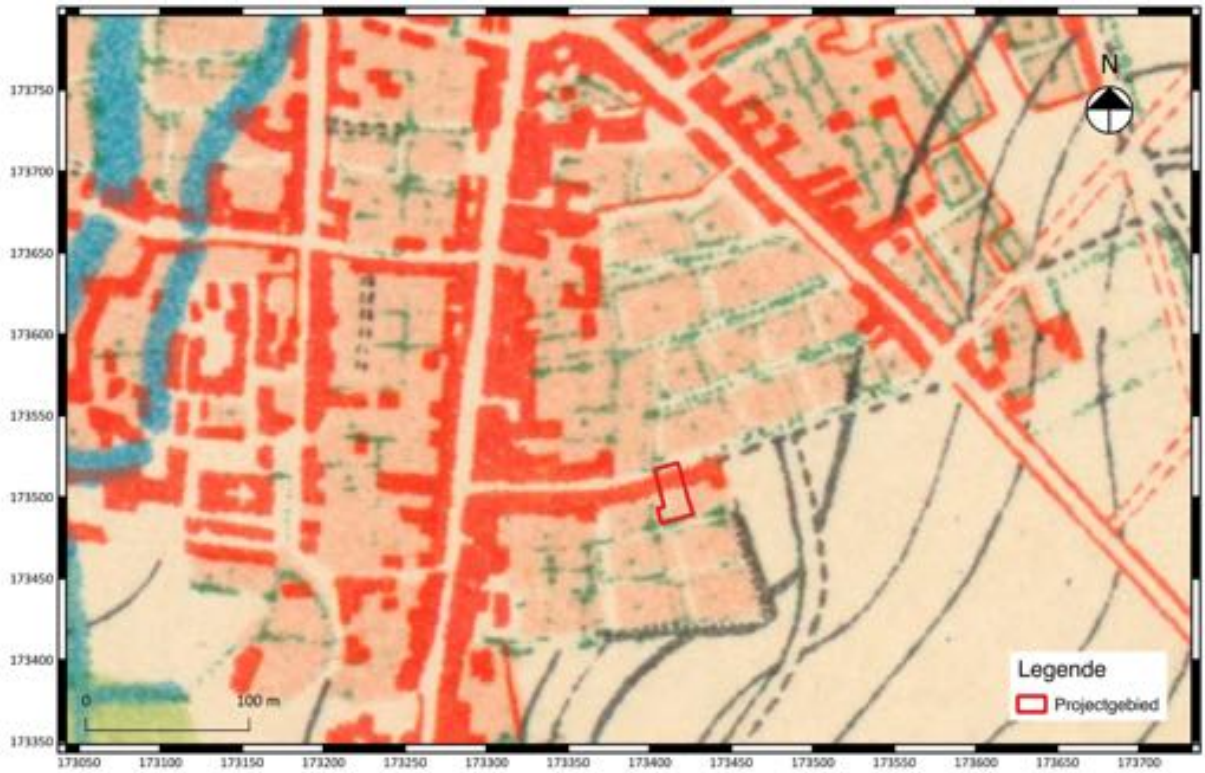

Fig. 1.22: Uittreksel uit een topografische kaart uit 1865 met aanduiding van het projectgebied.

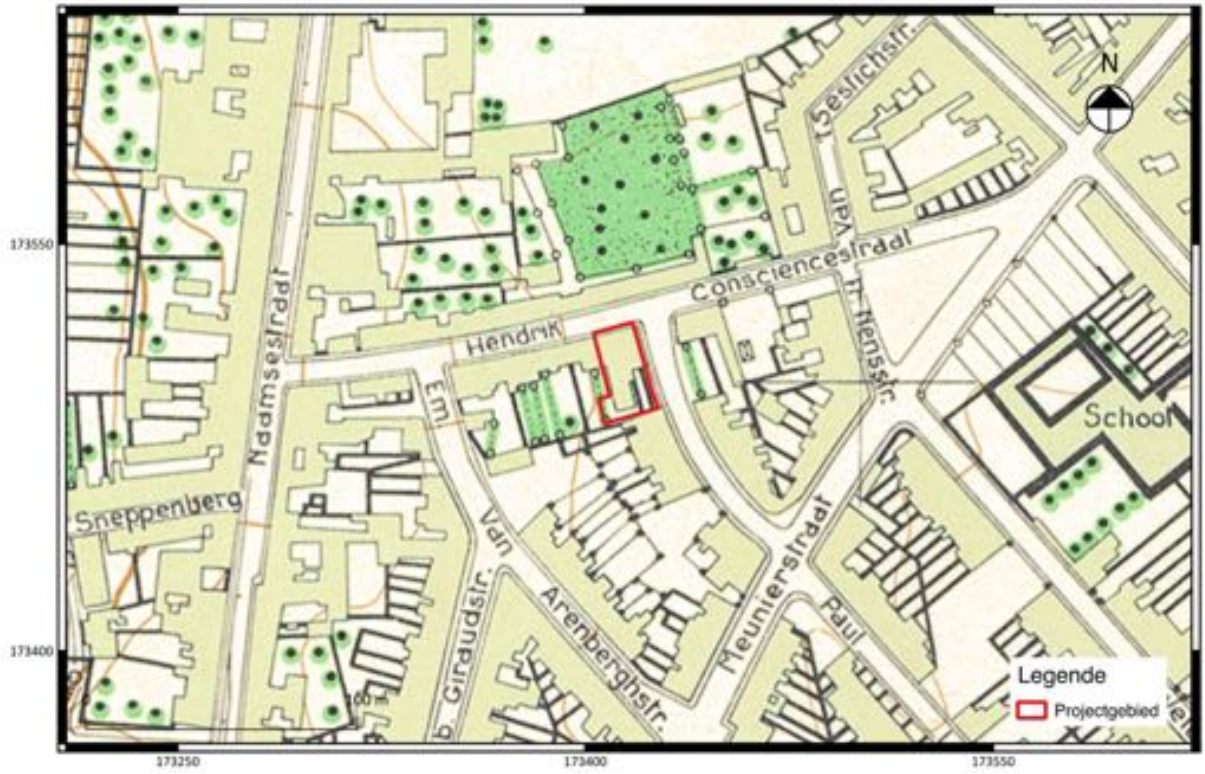

Fig. 1.23: Uittreksel uit een topografische kaart uit 1950 met aanduiding van het projectgebied.

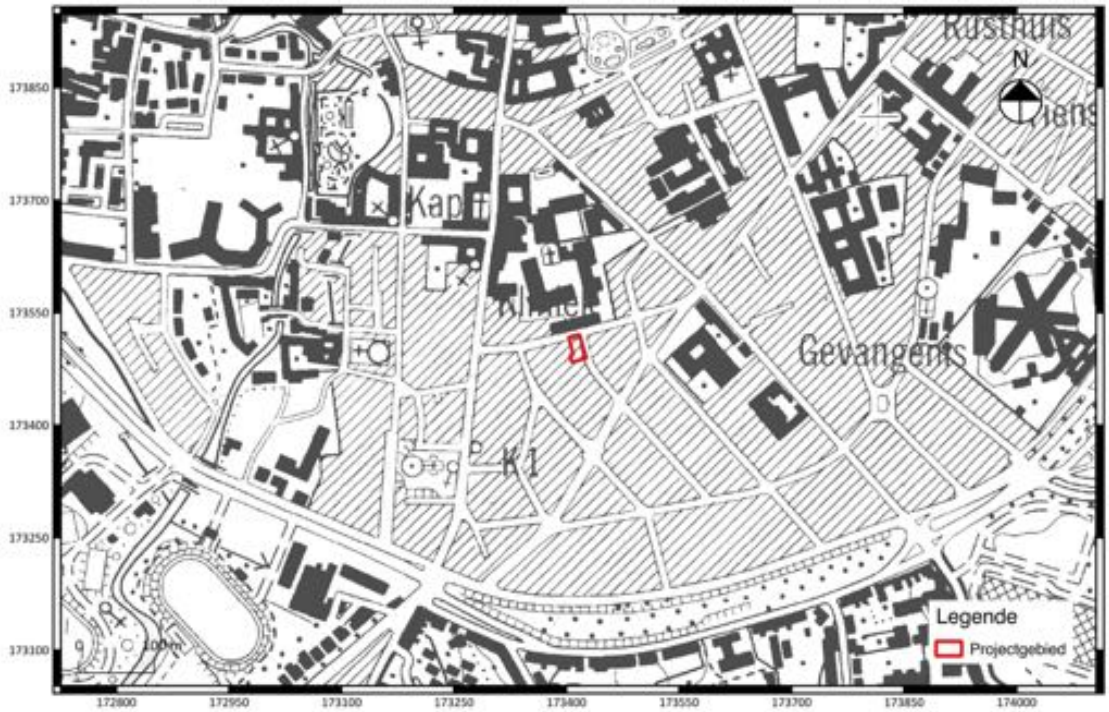

Fig. 1.24: Uittreksel uit een topografische kaart uit 1996 met aanduiding van het projectgebied.

Fig. 1.25: Luchtfoto van 1971 (detail) met aanduiding van het projectgebied.

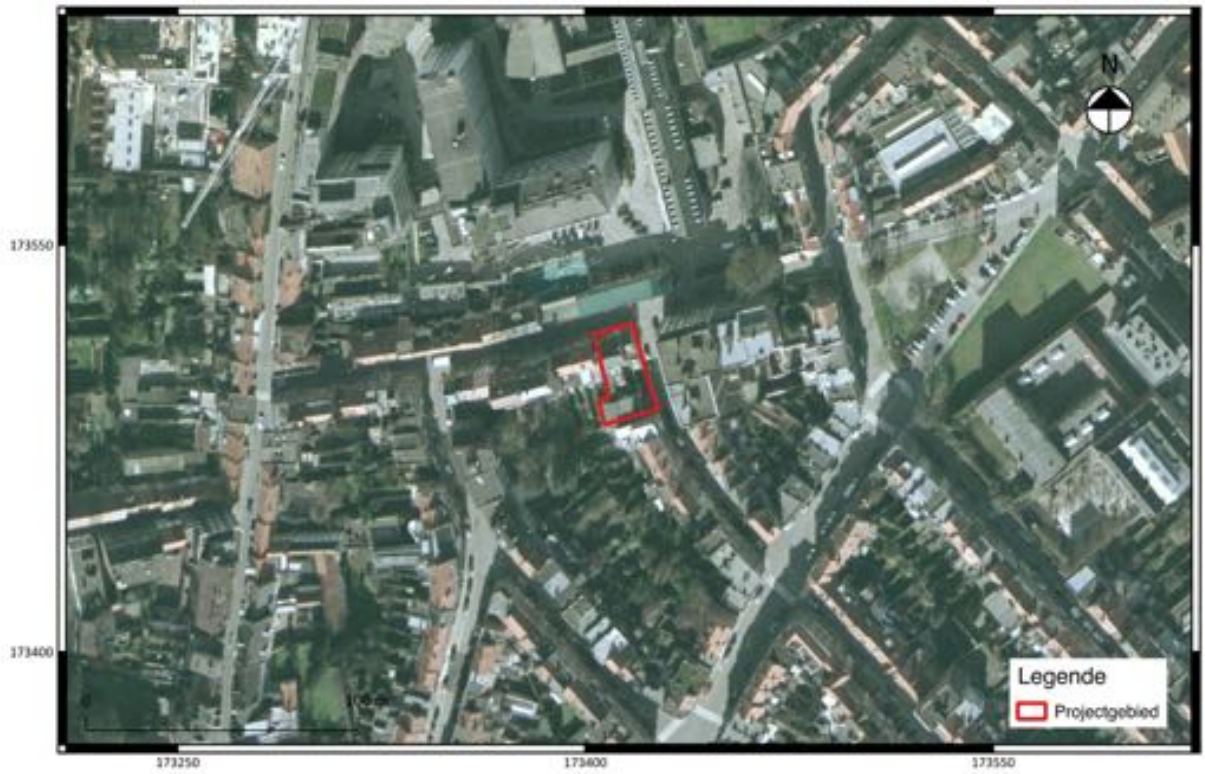

Fig. 1.26: Luchtfoto van 2000 (detail) met aanduiding van het projectgebied.

Fig. 1.27: Luchtfoto van 2016 (detail) met aanduiding van het projectgebied.

1.2.3 Archeologisch kader van het projectgebied

Volgens de gegevens van de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) zijn in de omgeving van het projectgebied verschillende gekende archeologische vindplaatsen aanwezig (fig. 1.28). Alle aanwezige CAI-locaties zijn geconcentreerd rond de meer westelijk gelegen Naamsestraat, voorheen wel een belangrijke invalsweg. Het projectgebied ligt binnen een vastgestelde archeologische zone, namelijk de historische stadskern van Leuven. Het projectgebied ligt in de zone tussen de tweede stadsomwalling (**CAI207249**) en de eerste stadsomwalling (**CAI833**) van Leuven.

In een straal van 250 m rond het projectgebied bevinden zich de volgende vindplaatsen:
CAI162527: Toevalsvondst van een demi-gros van Filips de Schone bij restauratiewerken aan de Sint-Kwintenskerk.

CAI150671: Opgraving in 1965 van de oude infirmerie van het Groot-begijnhof vooreerst vermeld in 1240.

CAI150228: Vondstenconcentratie van verschillende pottenbakkersovens en munten uit de late middeleeuwen ter hoogte van het Heilig Hart Kliniek opgemerkt door metaaldetectoristen.

CAI150560: In de tuin van een 18de-eeuws gebouw aan de Schapenstraat 55 werd bij controle van werken een 16de-eeuwse waterput geregistreerd. Deze ronde, in bakstenen opgemetste waterput van zo'n 10 m diep bevatte ook een laag met scherven van niet geglazuurd rood en geglazuurd geel/wit aardewerk, Steengoed afkomstig van Keulen en Westerwald, een randfragment in blauwgrijze ceramiek en fragmenten van mogelijk een (recente) koffiepot.

Ter hoogte van de Constantin Meunierstaat, op ca. 100 m afstand van het projectgebied, werd in 2014 door Monument Vandekerckhove nv een prospectie met ingreep in de bodem uitgevoerd (2014/024) waarbij slechts enkele losse sporen van paalkuilen, greppetjes en kuilen aangetroffen werdn. Deze zone werd gekarteerd als zone waar geen archeologisch erfgoed meer te verwachten valt.

In de onmiddellijke omgeving van het projectgebied werden verder verschillende bouwkundig erfgoed-relicten geïnventariseerd (fig. 1.29). Het betreft voornamelijk stads- burger- en arbeidswoningen uit de 19de en 20ste eeuw gelegen in de *Nieuwe Wijk*. Andere IOE-objecten in de directe omgeving van het projectgebied zijn het als monument geklasserde Amerikaans College (**ID8070831**), het Zwartzusterscomplex (zuidelijke -, oostelijke- en westelijke kloostervleugel en kapel) (**ID8070982**), het Groot-Begijnhof (**ID8069419**) en de Sint-Kwintenskerk (**ID8073681**).

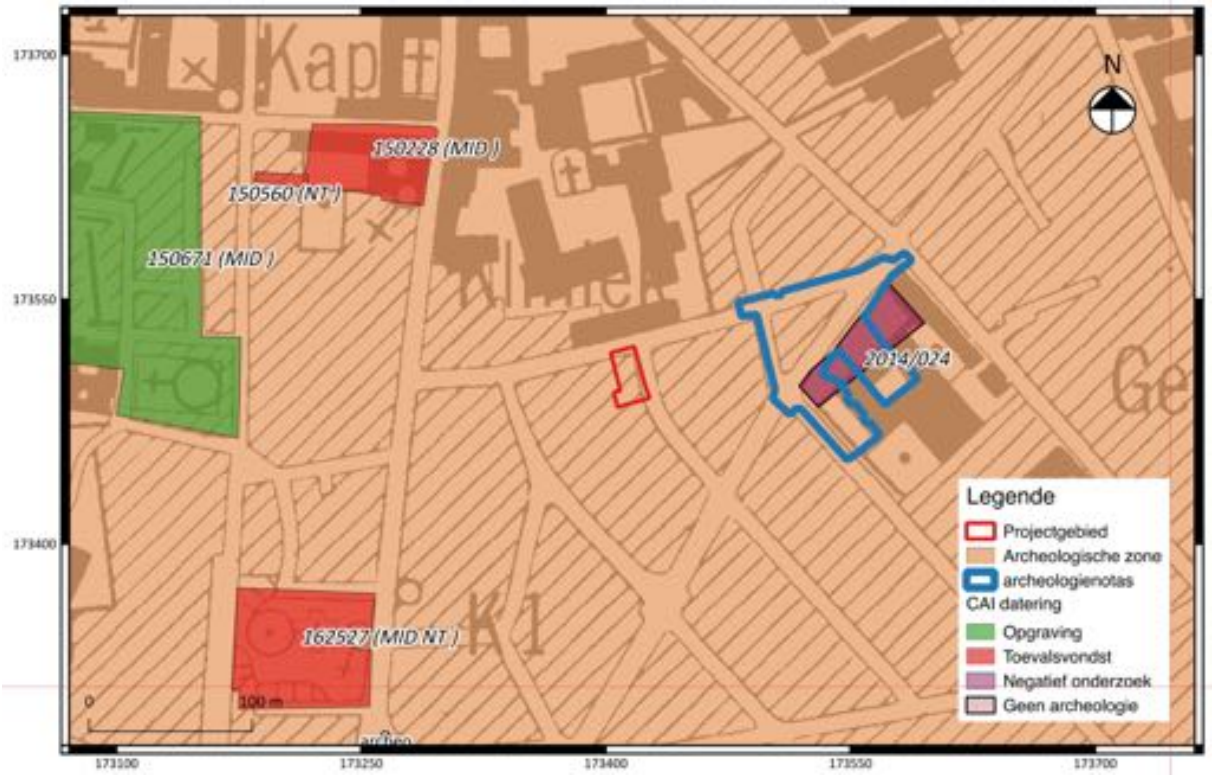

Fig. 1.28: Uittreksel uit de topografische kaart met weergave van CAI-polygonen.

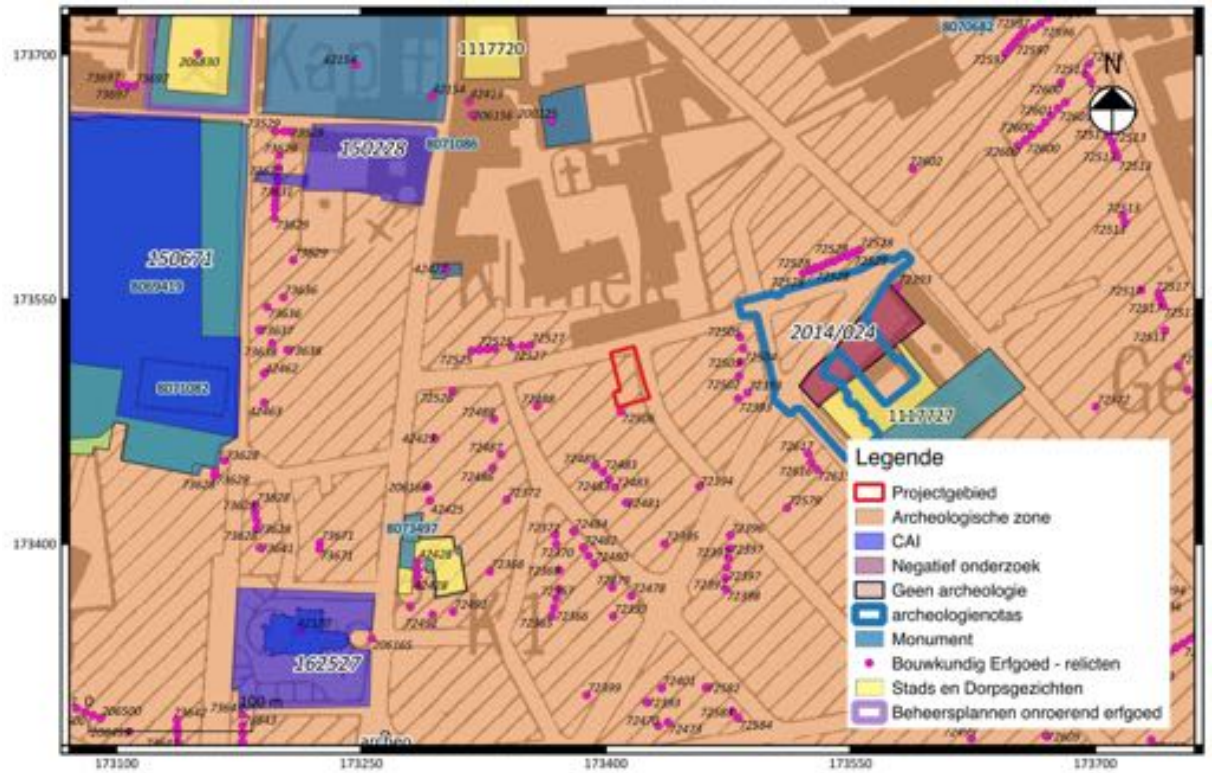

Fig. 1.29: Detail uit de topografische kaart met weergave van bouwkundig erfgoed-polygonen.[22]

[22] www.agiv.be

1.2.4 Datering en interpretatie van het onderzochte gebied

Het projectgebied bevindt zich buiten de eerste stadsomwalling (1156-1165) en binnen de grenzen van de tweede stadsomwalling. Aan de hand van historische kaarten is te zien dat het projectgebied steeds gelegen was in een open, onbebouwde zone. Pas vanaf de 19de eeuw zien we de urbanisering van een voormalig eerder agrarisch gedeelte van de stad. Een archeologische potentiekaart van Leuven toont aan dat de zone van het projectgebied buiten de effectieve stadskern, de belangrijke toegangswegen en de zones die in de 13de en de 17de eeuw werden bewoond valt. De wijk wordt pas vanaf de 19de eeuw planmatig bebouwd met dambordstructuur en burgerhuizen (o.a. de woningen op het projectgebied). De vele structurele ingrepen op dit stadsdeel hebben wellicht ook enige verstoring met zich meegebracht. Dit gebied wordt dan ook als bebouwde zone/sterk vergaven zone gekarteerd op de bodemkaart. De lage archeologische verwachting voor deze zone wordt tevens ook gestaafd door de negatieve resultaten van een onderzoek uitgevoerd op ca. 100 m van het projectgebied. Hier werden – naast één middeleeuwse greppel - enkel sporen van recent landgebruik gedocumenteerd. Het projectgebied is bovendien voor 1/3de onderkelderd en verder volledig bebouwd. Archeologische waarden die potentieel aanwezig zijn gebleven zullen hoogswaarschinlijk behoren tot de achtererven van de bewoning gelegen aan de straatkant en bijgevolg tot weinig nuttige kenniswinst leiden.

Aan de hand van bovengenoemde argumenten wordt bijgevolg geconcludeerd dat de kenniswinst die mogelijk gegenereerd wordt bij een vervolgonderzoek, te partieel en te versnipperd is en bovendien draait een kosten-baten analyse negatief uit. Ook ontbreekt de mogelijkheid om in een ruimere context eventueel archeologische sporen te onderzoeken aangezien het projectgebied in een dens bebouwde zone ligt.

1.2.5 Synthese

Het projectgebied bevindt zich buiten de eerste stadsomwalling (1156-1165) en binnen de grenzen van de tweede stadsomwalling. Aan de hand van historische kaarten is te zien dat het projectgebied steeds gelegen was in een open, onbebouwde zone. Pas vanaf de 19de eeuw zien we de urbanisering van een voormalig eerder agrarisch gedeelte van de stad. Een archeologische potentiekaart van Leuven toont aan dat de zone van het projectgebied buiten de effectieve stadskern, de belangrijke toegangswegen en de zones die in de 13de en de 17de eeuw werden bewoond valt. De wijk wordt pas vanaf de 19de eeuw planmatig bebouwd met dambordstructuur en burgerhuizen (o.a. de woningen op het projectgebied). De vele structurele ingrepen op dit stadsdeel hebben wellicht ook enige verstoring met zich meegebracht. Dit gebied wordt dan ook als bebouwde zone/sterk vergaven zone gekarteerd op de bodemkaart. De lage archeologische verwachting voor deze zone wordt tevens ook gestaafd door de negatieve resultaten van een onderzoek uitgevoerd op ca. 100 m van het projectgebied. Hier werden – naast één middeleeuwse greppel - enkel sporen van recent landgebruik gedocumenteerd. Het projectgebied is bovendien voor 1/3de onderkelderd en verder volledig bebouwd. Archeologische waarden die potentieel aanwezig zijn gebleven zullen hoogswaarschinlijk

behoren tot de achtererven van de bewoning gelegen aan de straatkant en bijgevolg tot weinig nuttige kenniswinst leiden.

Aan de hand van bovengenoemde argumenten wordt bijgevolg geconcludeerd dat de kenniswinst die mogelijk gegenereerd wordt bij een vervolgonderzoek, te partieel en te versnipperd is en bovendien draait een kosten-baten analyse negatief uit. Ook ontbreekt de mogelijkheid om in een ruimere context eventueel archeologische sporen te onderzoeken aangezien het projectgebied in een dens bebouwde zone ligt.

Bibliografie

BAEYENS L. 1959: *Bodemkaart van België. Verklarende tekst bij het kaartblad Leuven 89E*. I.W.O.N.L.

ACKE (red.). 2014, *Archeologische prospectie te Leuven Constantin Meunierstraat, basisrapport 2014/14*, Ingelmunster.

LEMAIRE R.M., GENICOT L.F. E.A. 1971: *Bouwen door de eeuwen heen. Inventaris van het cultuurbezit in Vlaanderen. Architectuur. deel 1. Provincie Brabant. Arrondissement Leuven*, Luik.

LODEWIJCKX, M. & MEIRSMAN, E. 2010: Archeologisch proefsleuvenonderzoek op de locatie van de voormalige kerk en kloostertuin van het Kartuizerklooster te Leuven

PROVOOST A. (RED.) 1982: *Het bodemarchief van Oost-Brabant*, Leuven.

VAN BUYTEN E.A. (RED.) 1975: *Leuven een stad die groeit. Een gemeenschap bouwt aan haar milieu (tentoonstellingscatalogus),* Leuven.

VANDEKERCHOVE V. (RED.) 1996: *De archeologische afdeling van het Stedelijke Museum (Vander Kelden-Mertens)*, Leuven.

VAN EVEN E. 2001 (facsimile):Louvain dans le passé et dans le présent; Leuven.

VAN UYTVEN R. 1980: Leuven "De beste stad van Brabant". Deel 1: De geschiedenis van het stadsgewest Leuven tot omstreeks 1600. *Arca Lovaniensis*, Leuven.

Websites (geraadpleegd op 09-06-2017)

https://cai.onroerenderfgoed.be

https://geo.onroerenderfgoed.be

http://www.erfgoedcelleuven.be/nl/het-nieuw-kwartier

https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/109495

https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/109509

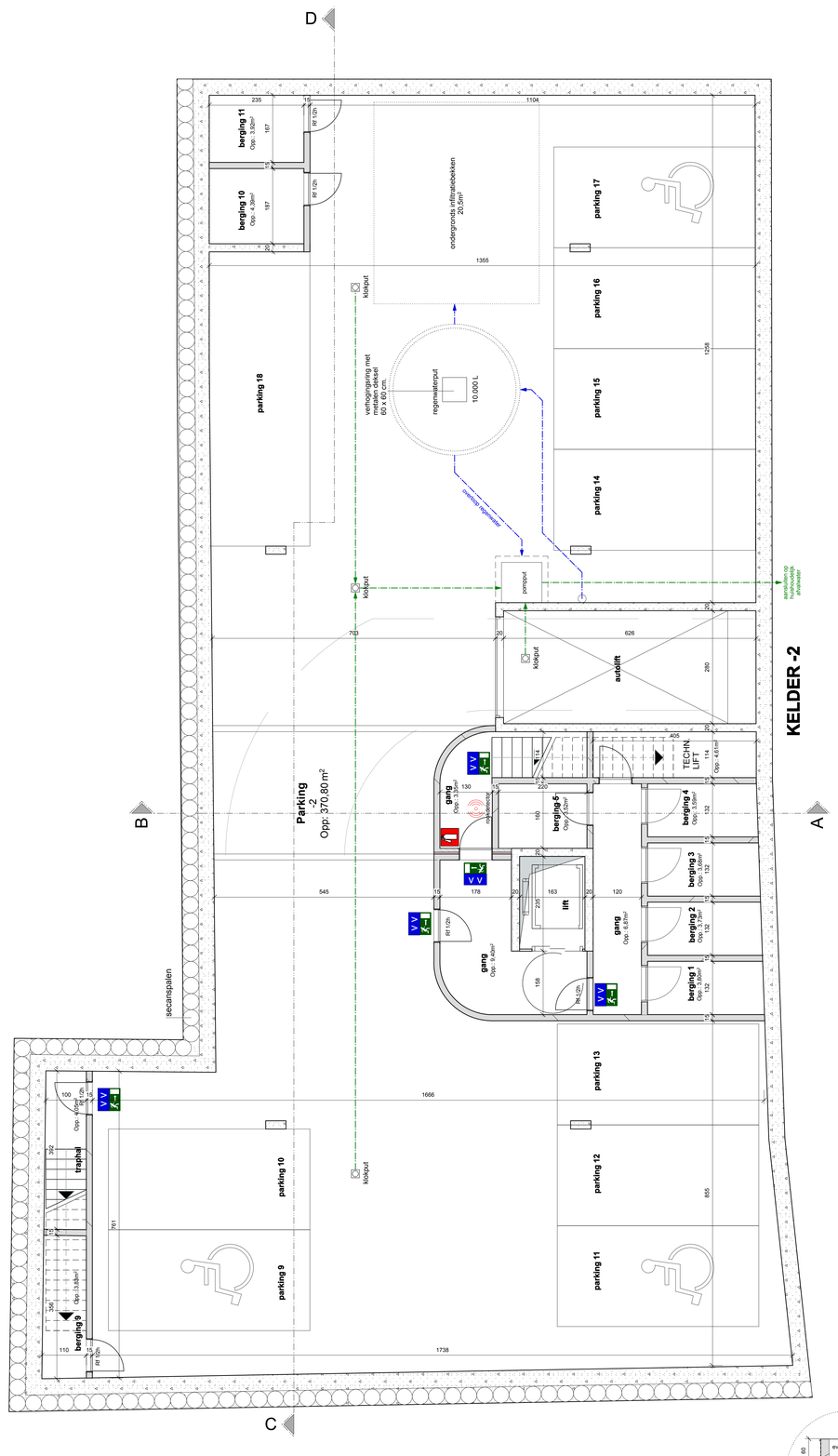
www.cartesius.be

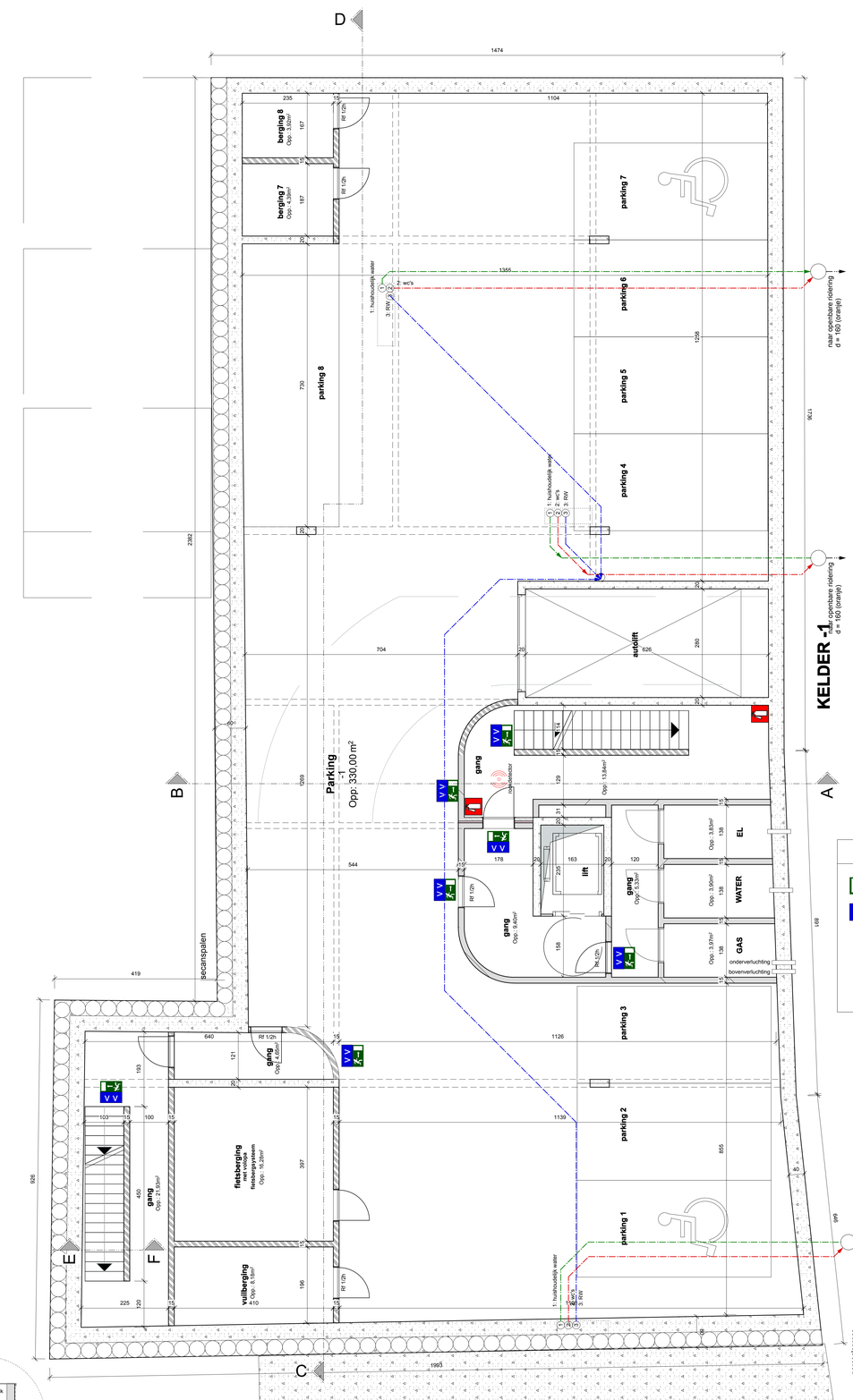
www.dov.vlaanderen.be

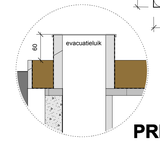
www.geopunt.be

www.kbr.be

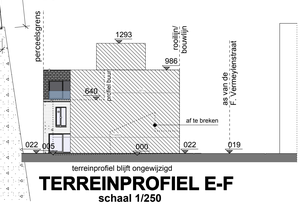
https://www.google.be/maps

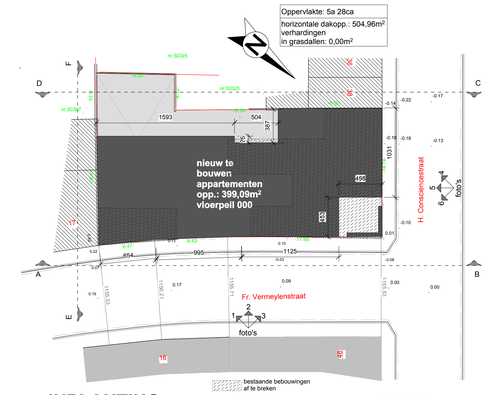

PRINCIPESNEDE E-F

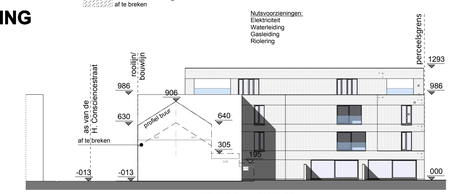

TERREINPROFIEL E-F
schaal 1/250

INPLANTING
schaal 1/250

Nutsvoorzieningen:
Elektriciteit
Waterleiding
Gasleiding
Riolering

TERREINPROFIEL C-D

TERREINPROFIEL A-B

DE WONING DIENT TE VOLDOEN AAN DE HUIDIGE EPB-NORM
IN ELK GEVAL ZAL DE DOOR DE BOUWHEER AANGESTELDE EPB-VERSLAGGEVER EEN GEDETAILLEERDE EPB-BEREKENING MAKEN EN DEZE OVERMAKEN AAN DE BOUWHEER EN DE ARCHITECT ALVORENS DE WERKEN KUNNEN STARTEN

ELKE VERANDERING AAN HET ONTWERP OF AAN DE MATERIAALKEUZE VAN DEZE EPB-BEREKENING, DIE INVLOED KAN HEBBEN OP DEZE EPB-BEREKENING DIENT TIJDIG EEGEDEELD TE WORDEN AAN DE DOOR DE BOUWHEER AANGESTELDE EPB-VERSLAGGEVER ZODAT ER TIJDIG KAN INGEGREPEN WORDEN EN ER ONNODIGE BOETEN WORDEN VERMEDEN

Opmerkingen brandweer

- De structurele elementen die de stabiliteit van het gebouw verzekeren zoals kolommen, dragende wanden, hoofdbalken en andere essentiële delen moeten een Rf van 1h hebben.
- De aanduidingen van de uitgangen en nooduitgangen dienen te voldoen aan de bepalingen van het KB dd 17/06/1997 betreffende de veiligheids- en gezondheidssignalering op het werk (art 4.5)
- Algemene bepalingen voor de liften volgens KB basisnormen 6.1
- Bovenaan elk binnentrappenhuis moet een verluchtingsopening zitten met een doorsnede van min. 1m² die uitmondt in de open lucht. Deze opening is normaal gesloten. Voor het openen gebruikt men een noodbediening die goed zichtbaar geplaatst is op het evacuatieniveau.
- In het gebouw moet minstens op elk niveau 1 snelblustoestel van het type ABC poeder met tenminste 6kg inhoud elk of gelijkwaardig worden aangebracht.
- Er dient een veiligheidsverlichting voorzien te worden volgens de voorschriften van de brandweer.
- De eindlaagmaterialen van de dakbedekking moeten van klasse A1 zijn.
- Het thermische isolatiemateriaal van het dak moet van klasse A1 zijn.
- De structuur van het dak moet een Rf van 1h hebben.
- Alle branddeuren naar de gemeenschappelijke delen zijn zelfsluitend, behalve die van de appartementen.
- De parkeergarage wordt uitgerust met een detectie-installatie
- De vloer tussen kelder en gelijkvloers moet een Rf van 2h hebben

LEGENDE

- nooduitgang
- veiligheidsverlichting
- brandhaspel
- brandblusser
- rookdetector

provincie Vlaams-Brabant gemeente Leuven

NOTA'S

Alle sterkte- en stabiliteitsstudies of eventueel grondonderzoek uit te voeren door een erkend ingenieur of studiebureau.
Alle funderingen tot op vaste bodem en minimum 80cm onder het toekomstige maaiveld.
Breedte funderingen = Breedte muur + 10cm aan beide zijden.
Alle rioleringen minimum 70cm onder het definitief maaiveld, helling 1 a 2cm/m, uit te voeren in dikwandige pvc-buis.
Alle muren in aanraking met de grond worden afgecementeerd en gekoolteerd.
Aardingslus Cu 35mm² voorzien onder de fundering rondom de woning.
De isolatie is te voorzien in vloeren, dakvlakken en spouwmuren, dikte aangepast aan de bijgevoegde berekeningen volgens NBN B62-301 FORM. BNRE/ISO 1.
De werken dienen uitgevoerd conform het lastenboek en dit plan.
De maten zijn te controleren door de aannemer.
In geval van vergissingen of leemten is de aannemer er aan gehouden de architect hiervan te verwittigen vooraleer de werken uit te voeren.

INHOUD

kelder -2, kelder -1, riolering, inplanting, terreinprofielen

MATERIALEN

1. GEVELS IN GRIJZE BAKSTEEN
2. GEVELS IN GRIJZE STAANDE BAKSTEEN
3. RAMEN EN DEUREN IN ALU., GEBRONSEERD
4. DORPELS IN ARCHITECTONISCH BETON
5. BOORD IN ARCHITECTONISCH BETON
6. DUBBELE BEGLAZING
7. DAKRAND IN ZINK ZWART
8. GEVELBEKLEDING MET GRIJZE LEIEN
9. GARAGEPOORT IN METAAL, GEBRONSEERD

MATEN

Alle maten dienen rekenkundig bepaald te worden, opmetingen op dit plan kunnen afwijken daar reproducties afwijken.

LEGENDE

- NIEUW GEVELMETSELWERK
- NIEUW BINNENMETSELWERK
- NIEUW STORTBETON
- NIEUW GEWAPEND BETON
- NIEUW ISOLERENDE STEEN

ISOLATIE

SPOUW =	PUR	18 cm
VLOER =	PUR	18 cm
PLAT DAK =	PUR	20 cm

ONTWERP

Voor het bouwen van

2 woningen, 10 appartementen met ondergrondse parking

Bouwwerf

F. Vermeylenstraat z/n
3000 Leuven
Sie. C nr. 503r6, 503s6

in opdracht van: **G-CUBE**
Gilbert Nulens
Bieststraat 2
3500 Hasselt

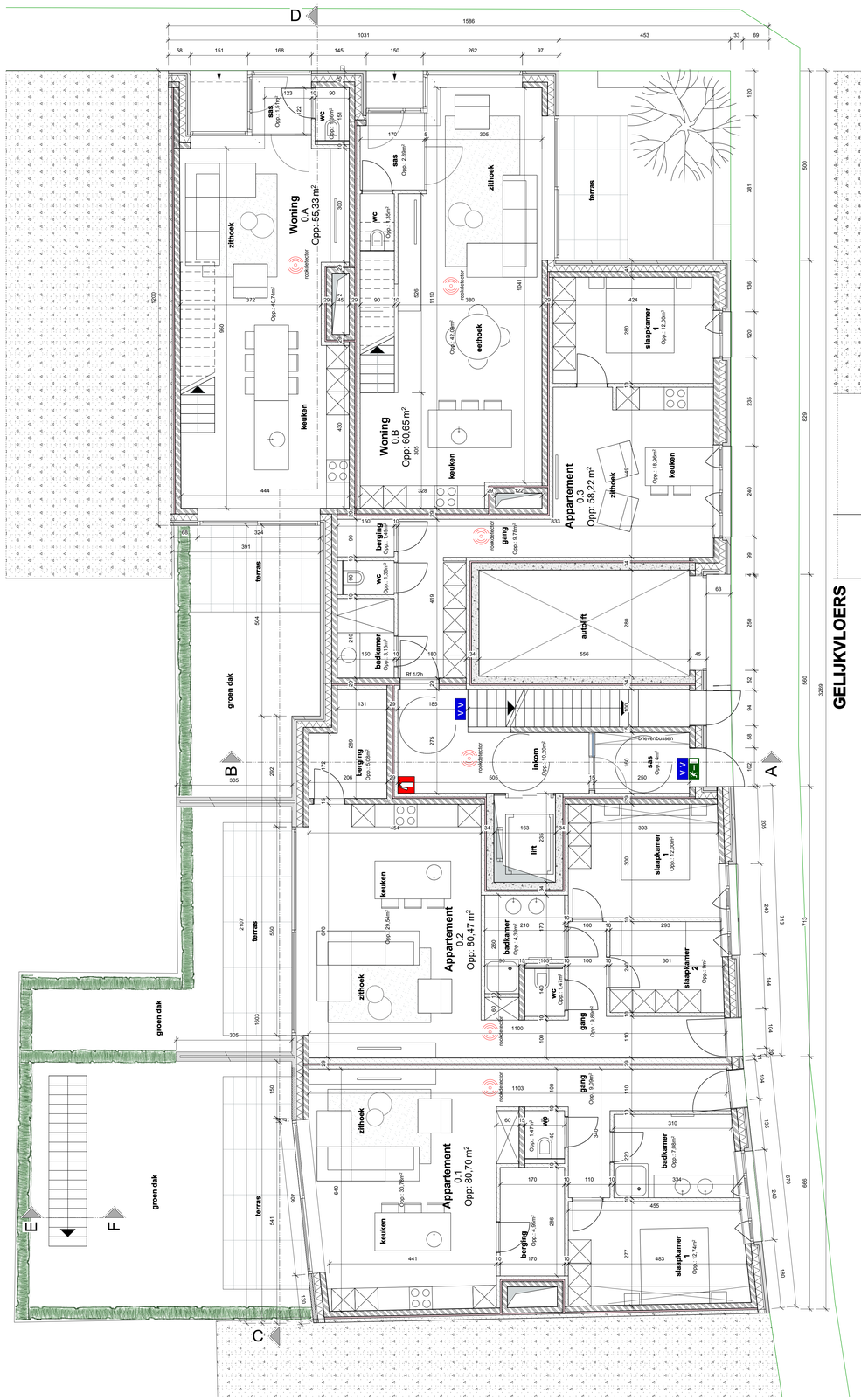
voor akkoord: de opdrachtgever,

de architect,

de aannemer,

ARCHITECTENBUREAU
ROB HERMANS B.V.B.A.
0 RESTAURATIE 0 RENOVATIE 0 ARCHITECTUUR 0 INTERIEUR
Weg naar as 39 bus 2 3600 Genk tel: 089/36.31.56 fax: 089/36.41.20

datum: 18/03/2017
Wijzigingen:
Schaal: 1/50, 1/250 BLAD 1 van 4

1e VERDIEP

DE WONING DIENT TE VOLDOEN AAN DE HUIDIGE EPB-NORM

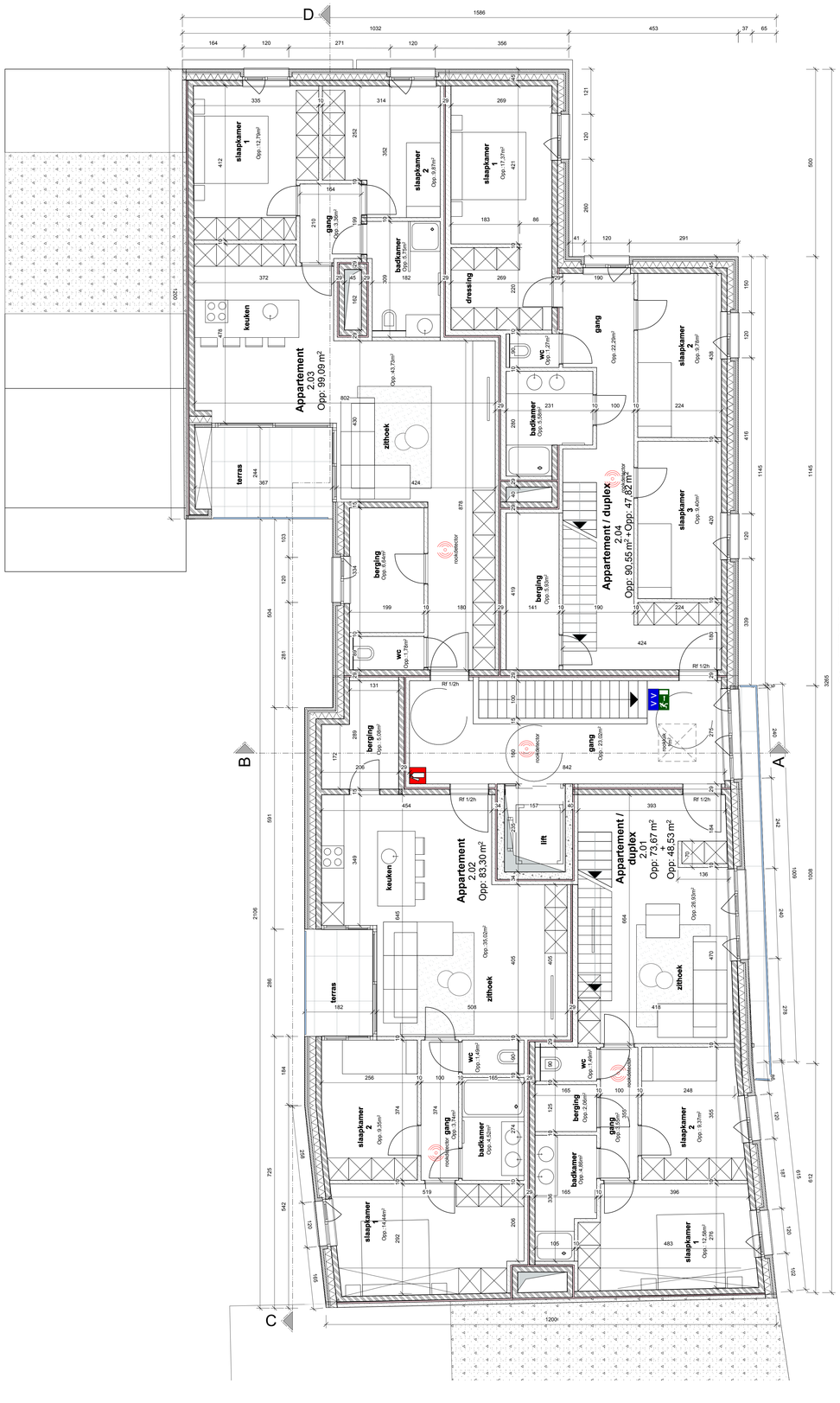
IN ELK GEVAL ZAL DE DOOR DE BOUWHEER AANGESTELDE EPB-VERSLAGGEVER EEN GEDETAILLEERDE EPB-BEREKENING MAKEN EN DEZE OVERMAKEN AAN DE BOUWHEER EN DE ARCHITECT ALVORENS DE WERKEN KUNNEN STARTEN

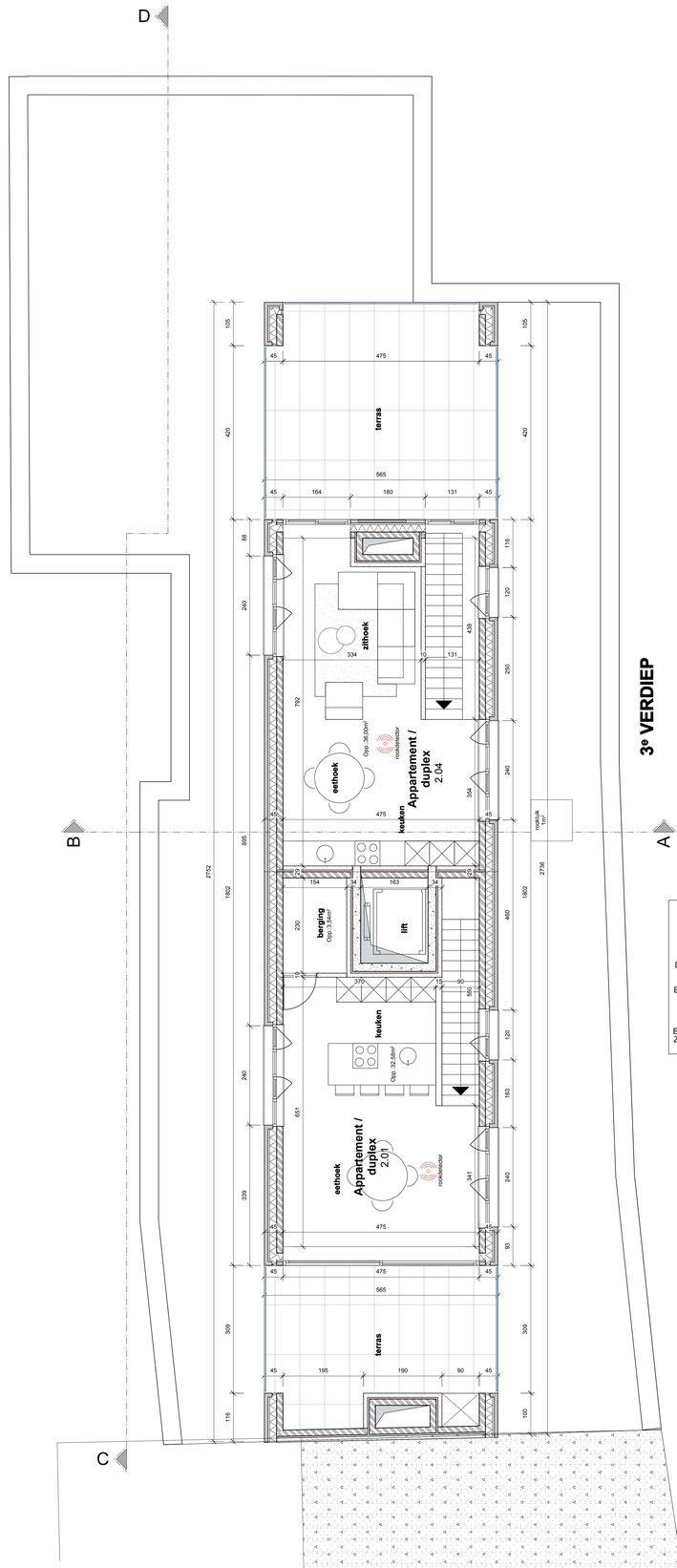
ELKE VERANDERING AAN HET ONTWERP OF AAN DE MATERIAALKEUZE VAN DEZE EPB-BEREKENING, DIE INVLOED KAN HEBBEN OP DEZE EPB-BEREKENING DIENT TIJDIG GEGEVEN TE WORDEN AAN DE DOOR DE BOUWHEER AANGESTELDE EPB-VERSLAGGEVER ZODAT ER TIJDIG KAN INGEGREPEN WORDEN EN ER ONNODIGE BOETEN WORDEN VERMEDEN

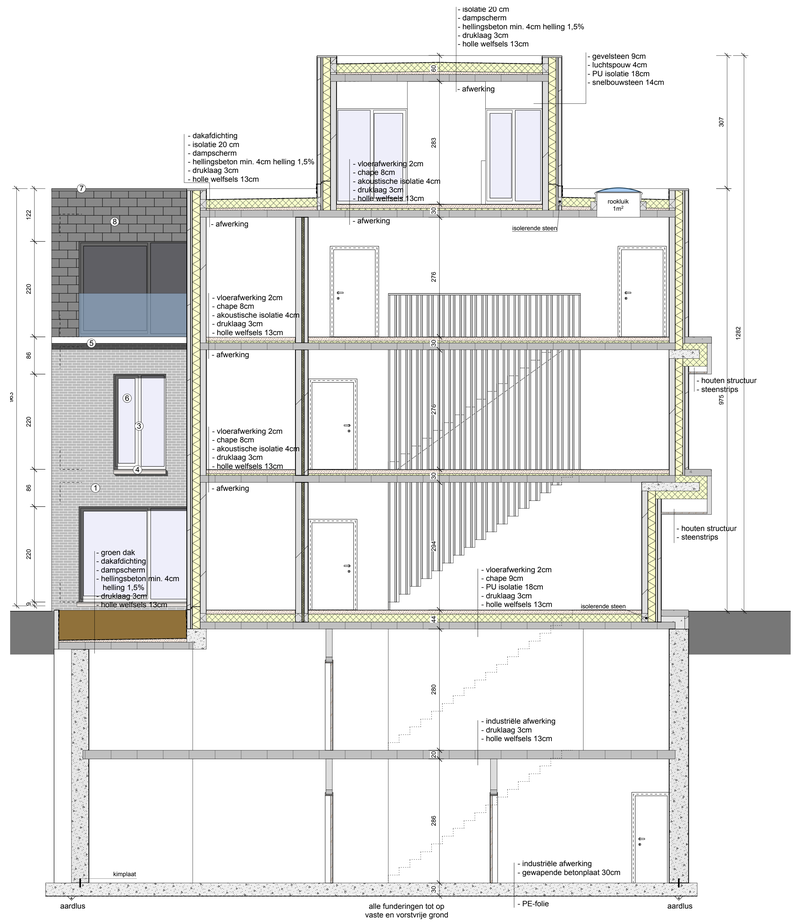
Opmerkingen brandweer

- De structurele elementen die de stabiliteit van het gebouw verzekeren zoals kolommen, dragende wanden, hoofdbalken en andere essentiële delen moeten een Rf van 1h hebben.
- De aanduidingen van de uitgangen en nooduitgangen dienen te voldoen aan de bepalingen van het KB dd 17/06/1997 betreffende de veiligheids- en gezondheidssignalering op het werk (art 4.5)
- Algemene bepalingen voor de liften volgens KB basisnormen 6.1
- Bovenaan elk binnentrappenhuis moet een verluchtingsopening zitten met een doorsnede van min. 1m² die uitmondt in de open lucht. Deze opening is normaal gesloten. Voor het openen gebruikt men een noodbediening die goed zichtbaar geplaatst is op het evacuatieniveau.
- In het gebouw moet minstens op elk niveau 1 sneldlusbooster van het type ABC poeder met tenminste 6kg inhoud elk of gelijkwaardig worden aangebracht.
- Er dient een veiligheidsverlichting voorzien te worden volgens de voorschriften van de brandweer.
- De eindlaagmaterialen van de dakbedekking moeten van klasse A1 zijn.
- Het thermische isolatiemateriaal van het dak moet van klasse A1 zijn.
- De structuur van het dak moet een Rf van 1h hebben.
- Alle branddeuren naar de gemeenschappelijke delen zijn zelfsluitend, behalve die van de appartementen.
- De parkeergarage wordt uitgerust met een detectie-installatie
- De vloer tussen kelder en gelijkvloers moet een Rf van 2h hebben

Parking ICONIC
ICONIC - Leuven
Parking Ro
Parking Vo
Parking Bo
Parking Ka
Parking Ka
Parking Ka

DOORSNEDE A-B

DE WONING DIENT TE VOLDOEN AAN DE HUIDIGE EPB-NORM

IN ELK GEVAL ZAL DE DOOR DE BOUWHEER AANGESTELDE EPB-VERSLAGGEVER EEN GEDETAILLEERDE EPB-BEREKENING MAKEN EN DEZE OVERMAKEN AAN DE BOUWHEER EN DE ARCHITECT ALVORENS DE WERKEN KUNNEN STARTEN

ELKE VERANDERING AAN HET ONTWERP OF AAN DE MATERIAALKEUZE VAN DEZE EPB-BEREKENING, DIE INVLOED KAN HEBBEN OP DEZE EPB-BEREKENING DIENT TIJDIG EEGEDEELD TE WORDEN AAN DE DOOR DE BOUWHEER AANGESTELDE EPB-VERSLAGGEVER ZODAT ER TIJDIG KAN INGEGREPEN WORDEN EN ER ONNODIGE BOETEN WORDEN VERMEDEN

Opmerkingen brandweer

- De structurele elementen die de stabiliteit van het gebouw verzekeren zoals kolommen, dragende wanden, hoofdbalken en andere essentiële delen moeten een Rf van 1h hebben.
- De aanduidingen van de uitgangen en nooduitgangen dienen te voldoen aan de bepalingen van het KB dd 17/06/1997 betreffende de veiligheids- en gezondheidssignalering op het werk (art 4.5)
- Algemene bepalingen voor de liften volgens KB basisnormen 6.1
- Bovenaan elk binnentrappenhuis moet een verluchtingsopening zitten met een doorsnede van min. 1m² die uitmondt in de open lucht. Deze opening is normaal gesloten. Voor het openen gebruikt men een noodbediening die goed zichtbaar geplaatst is op het evacuatieniveau.
- In het gebouw moet minstens op elk niveau 1 snelblustoestel van het type ABC poeder met tenminste 6kg inhoud elk of gelijkwaardig worden aangebracht.
- Er dient een veiligheidsverlichting voorzien te worden volgens de voorschriften van de brandweer.
- De eindlaagmaterialen van de dakbedekking moeten van klasse A1 zijn.
- Het thermische isolatiemateriaal van het dak moet van klasse A1 zijn.
- De structuur van het dak moet een Rf van 1h hebben.
- Alle branddeuren naar de gemeenschappelijke delen zijn zelfsluitend, behalve die van de appartementen.
- De parkeergarage wordt uitgerust met een detectie-installatie
- De vloer tussen kelder en gelijkvloers moet een Rf van 2h hebben

LEGENDE

- nooduitgang
- veiligheidsverlichting
- brandhaspel
- brandblusser
- rookdetector

provincie Vlaams-Brabant gemeente Leuven

ONTWERP

Voor het bouwen van

2 woningen, 10 appartementen met ondergrondse parking

Bouwwerf

F. Vermeylenstraat z/n
3000 Leuven
Sie. C nr. 503r6, 503s6

in opdracht van: **G-CUBE**
Gilbert Nulens
Bieststraat 2
3500 Hasselt

voor akkoord: de opdrachtgever,

de architect,

de aannemer,

NOTA'S

Alle sterkte- en stabiliteitsstudies of eventueel grondonderzoek uit te voeren door een erkend ingenieur of studiebureau.
Alle funderingen tot op vaste bodem en minimum 80cm onder het toekomstige maaiveld.
Breedte funderingen = Breedte muur + 10cm aan beide zijden.
Alle rioleringen minimum 70cm onder het definitief maaiveld, helling 1 a 2cm/m, uit te voeren in dikwandige pvc-buis.
Alle muren in aanraking met de grond worden afgecementeerd en gekoolteerd.
Aardingslus Cu 35mm² voorzien onder de fundering rondom de woning.
De isolatie is te voorzien in vloeren, dakvlakken en spouwmuren, dikte aangepast aan de bijgevoegde berekeningen volgens NBN B62-301 FORM. BNRE/ISO 1.
De werken dienen uitgevoerd conform het lastenboek en dit plan.
De maten zijn te controleren door de aannemer.
In geval van vergissingen of leemten is de aannemer er aan gehouden de architect hiervan te verwittigen vooraleer de werken uit te voeren.

INHOUD

verdieping 2, verdieping 3, doorsnede A-B

MATERIALEN

1. GEVELS IN GRIJZE BAKSTEEN
2. GEVELS IN GRIJZE STAANDE BAKSTEEN
3. RAMEN EN DEUREN IN ALU., GEBRONSEERD
4. DORPELS IN ARCHITECTONISCH BETON
5. BOORD IN ARCHITECTONISCH BETON
6. DUBBELE BEGLAZING
7. DAKRAND IN ZINK ZWART
8. GEVELBEKLEDING MET GRIJZE LEIEN
9. GARAGEPOORT IN METAAL, GEBRONSEERD

MATEN

Alle maten dienen rekenkundig bepaald te worden, opmetingen op dit plan kunnen afwijken daar reproducties afwijken.

LEGENDE

- NIEUW GEVELMETSELWERK
- NIEUW BINNENMETSELWERK
- NIEUW STORTBETON
- NIEUW GEWAPEND BETON
- NIEUW ISOLERENDE STEEN

ISOLATIE

SPOUW =	PUR	18 cm
VLOER =	PUR	18 cm
PLAT DAK =	PUR	20 cm

ARCHITECTENBUREAU
ROB HERMANS B.V.B.A.
0 RESTAURATIE 0 RENOVATIE 0 ARCHITECTUUR 0 INTERIEUR
Weg naar as 39 bus 2 3600 Genk tel: 089/36.31.56 fax: 089/36.41.20

datum: 18/03/2017
Wijzigingen:
Schaal: 1/50

RECHTERZIJGEVEL

ACHTERGEVEL

VOORGEVEL

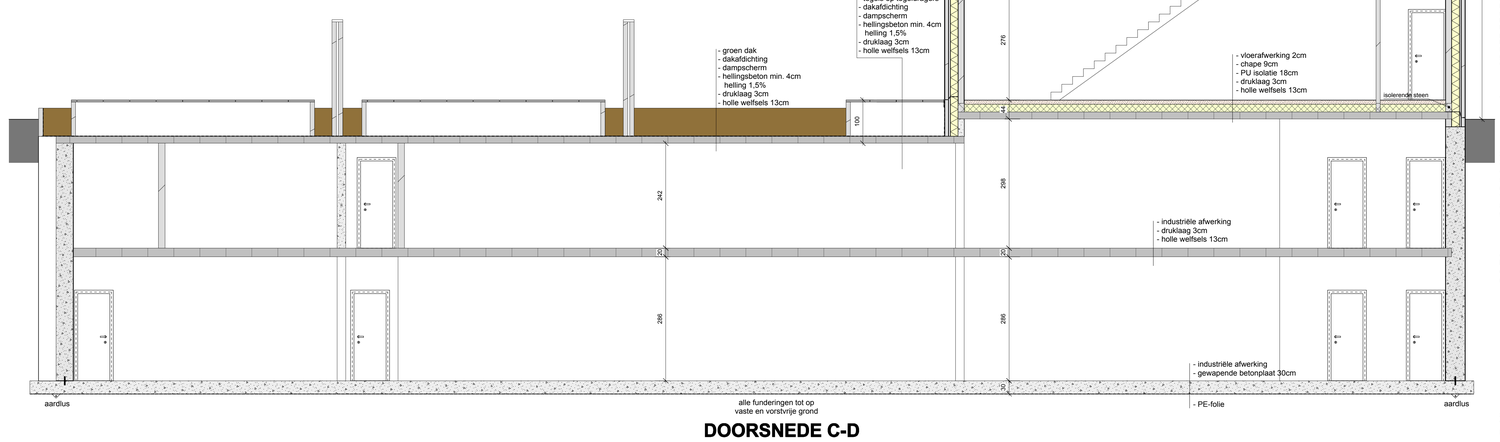
DE WONING DIENT TE VOLDOEN AAN DE HUIDIGE EPB-NORM

IN ELK GEVAL ZAL DE DOOR DE BOUWHEER AANGESTELDE EPB-VERSLAGGEVER EEN GEDETAILLEERDE EPB-BEREKENING MAKEN EN DEZE OVERMAKEN AAN DE BOUWHEER EN DE ARCHITECT ALVORENS DE WERKEN KUNNEN STARTEN

ELKE VERANDERING AAN HET ONTWERP OF AAN DE MATERIAALKEUZE VAN DEZE EPB-BEREKENING, DIE INVLOED KAN HEBBEN OP DEZE EPB-BEREKENING DIENT TIJDIG EEGEDEELD TE WORDEN AAN DE DOOR DE BOUWHEER AANGESTELDE EPB-VERSLAGGEVER ZODAT ER TIJDIG KAN INGEGREPEN WORDEN EN ER ONNODIGE BOETEN WORDEN VERMEDEN

LEGENDE

- nooduitgang
- veiligheidsverlichting
- brandhaspel
- brandblusser
- rookdetector

DOORSNEDE C-D

HEMELWATERVERWERKING

Horizontale dakoppervlakte	504,96	m²
Verharding klinkers	0,0	m²
Verh. waterdoorl. klinkers	0,0	m²

Overige verharding in grasdallen (waterdoorlatend)
Recuperatie regenwater naar wc's, was, schoonmaak, tuin
Overtollige regenwater naar tuinbeplanting (volledige verwerking, infiltratie, op eigen perceel

Opmerkingen brandweer

- De structurele elementen die de stabiliteit van het gebouw verzekeren zoals kolommen, dragende wanden, hoofdbalken en andere essentiële delen moeten een Rf van 1h hebben.
- De aanduidingen van de uitgangen en noduitgangen dienen te voldoen aan de bepalingen van het KB dd 17/06/1997 betreffende de veiligheids- en gezondheidssignalering op het werk (art.4.5)
- Algemene bepalingen voor de liften volgens KB basisnormen 6.1
- Bovenaan elk binnentrappenhuis moet een verluchtingsopening zitten met een doorsnede van min. 1m² die uitmondt in de open lucht. Deze opening is normaal gesloten. Voor het openen gebruikt men een noodbediening die goed zichtbaar geplaatst is op het evacuatieniveau.
- In het gebouw moet minstens op elk niveau 1 sneldlusstoestel van het type ABC poeder met tenminste 6kg inhoud elk of gelijkwaardig worden aangebracht.
- Er dient een veiligheidsverlichting voorzien te worden volgens de voorschriften van de brandweer.
- De eindlaagmaterialen van de dakbedekking moeten van klasse A1 zijn.
- Het thermische isolatiemateriaal van het dak moet van klasse A1 zijn.
- De structuur van het dak moet een RF van 1h hebben.
- Alle branddeuren naar de gemeenschappelijke delen zijn zelfsluitend, behalve die van de appartementen.
- De parkeergarage wordt uitgerust met een detectie-installatie
- De vloer tussen kelder en gelijkvloers moet een RF van 2h hebben

NOTA'S

Alle sterkte- en stabiliteitsstudies of eventueel grondonderzoek uit te voeren door een erkend ingenieur of studiebureau.
Alle funderingen tot op vaste boden en minimum 80cm onder het toekomstige maaiveld.
Breedte funderingen = Breedte muur + 10cm aan beide zijden.
Alle rioleringen minimum 70cm onder het definitief maaiveld, helling 1 à 2cm/m, uit te voeren in dikwandige pvc-buis.
Alle muren in aanraking met de grond worden afgecementeerd en gekoolteerd.
Aardingslus Cu 35mm² voorzien onder de fundering rondom de woning.
De isolatie is te voorzien in vloeren, dakvlakken en spouwmuren, dikte aangepast aan de bijgevoegde berekeningen volgens NBN B62-301 FORM. BNRE/ISO 1.
De werken dienen uitgevoerd conform het lastenboek en dit plan.
De maten zijn te controleren door de aannemer.
In geval van vergissingen of leemten is de aannemer er aan gehouden de architect hiervan te verwittigen vooraleer de werken uit te voeren.

INHOUD

voorgevel, achtergevel, rechterzijgevel, doorsnede C-D

MATERIALEN

1. GEVELS IN GRIJZE BAKSTEEN
2. GEVELS IN GRIJZE STAANDE BAKSTEEN
3. RAMEN EN DEUREN IN ALU., GEBRONSEERD
4. DORPELS IN ARCHITECTONISCH BETON
5. BOORD IN ARCHITECTONISCH BETON
6. DUBBELE BEGLAZING
7. DAKRAND IN ZINK ZWART
8. GEVELBEKLEDING MET GRUZE LEIEN
9. GARAGEPOORT IN METAAL, GEBRONSEERD

MATEN

Alle maten dienen rekenkundig bepaald te worden, opmetingen op dit plan kunnen afwijken daar reproducties afwijken.

LEGENDE

- NIEUW GEVELMETSELWERK
- NIEUW BINNENMETSELWERK
- NIEUW STORTBETON
- NIEUW GEWAPEND BETON
- NIEUW ISOLERENDE STEEN

ISOLATIE

SPOUW =	PUR	18 cm
VLOER =	PUR	18 cm
PLAT DAK =	PUR	20 cm

provincie Vlaams-Brabant gemeente Leuven

ONTWERP

Voor het bouwen van

2 woningen, 10 appartementen met ondergrondse parking

Bouwwerf

F. Vermeylenstraat z/n
3000 Leuven
Sie. C nr. 503r6, 503s6

in opdracht van: **G-CUBE**
Gilbert Nulens
Bieststraat 2
3500 Hasselt

voor akkoord: de opdrachtgever,

de architect,

de aannemer,

ARCHITECTENBUREAU
ROB HERMANS B.V.B.A.
0 RESTAURATIE 0 RENOVATIE 0 ARCHITECTUUR 0 INTERIEUR
Weg naar as 39 bus 2 3600 Genk tel 089/36.31.56 fax 089/36.41.20

datum: 18/03/2017
Wijzigingen:
Schaal: 1/50 BLAD 4 van 4